

UCHWAŁA Nr VII/53/2019
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 17 września 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2018 roku "Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026"

Na podstawie art. 19 pkt 1 i art. 112 ust. 12 i ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 511), uchwala się:

§ 1.

Przyjęcie sprawozdania z realizacji w 2018 roku "Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026", które stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
(-)
Robert Ciżmowski

UZASADNIENIE

"Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026" została przyjęta Uchwałą Nr XV/98/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji "Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026".

Przedstawienie Radzie Powiatu sprawozdania z realizacji w 2018 roku "Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026" jest obowiązkiem Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

"Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026" jest dokumentem, który ma inicjować zachowania służące wzmocnieniu postaw aktywnych oraz wspieranie osób, dzieci i młodzieży oraz rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Przedstawiony projekt uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim, zgodny jest z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2024” - obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), Cel strategiczny CS.2.1 Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki oraz Cel strategiczny CS.2.2 Wartościowy kapitał społeczny.

Przewodniczący Rady

(-)

Robert Ciżmowski

*Załącznik
do Uchwały Nr VII/53/2019
Rady Powiatu
w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 17 września 2019 r.*

Sprawozdanie z realizacji w 2018 roku

„STRATEGII INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU NOWODWORSKIEGO na lata 2016 – 2026”

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim**

Sierpień 2019

Spis treści

Słownik.....	2
Wstęp.....	3
1. Monitoring i ewaluacja.....	5
2. Ocena realizacji wdrażania działań strategicznych	5
3. Część sprawozdawcza	6
4. Programy	36
„Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2018-2020”	36
„Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021”	45
„Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2020”	48
„Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”	51
„Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”	52
5. Zakończenie	73
Spis tabel	77
Spis rysunków	77

Słownik

1. **DPS** - Dom Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie;
2. **GKRPA** - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. **GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
4. **GUS** - Główny Urząd Statystyczny;
5. **IPU**- Indywidualny Program Usamodzielnienia;
6. **JST**- Jednostki Samorządu Terytorialnego;
7. **KPP** - Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim;
8. **MGOPS** – Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
9. **MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
10. **NEET** - (ang. *not in employment, education or training*) – nazwa zjawiska socjologicznego i określana nią grupa społeczna, obejmująca młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych którzy jednocześnie nie uczą się, nie pracują ani nie przygotowują się do zawodu;
11. **NGO** - z języka angielskiego "non governmental organisations" - organizacje pozarządowe, struktury powstające w wyniku inicjatyw obywatelskich, odpowiadają na konkretne potrzeby czy aspiracje ludzi;
12. **NK** – „Niebieska Karta”;
13. **NZOZ** – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
14. **OHP** – Ochotniczy Hufiec Pracy;
15. **OPS** - Ośrodek Pomocy Społecznej;
16. **OREW** - Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy;
17. **PCO** - Państwowe Centrum Opieki;
18. **PCPR** - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim;
19. **PFRON** - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
20. **POIK** - Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim;
21. **PPP** - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim;
22. **Powiat** – Powiat Nowodworski;
23. **PUP** - Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
24. **PZERiI** – Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów;
25. **PZN** - Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
26. **Strategia** - Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026;
27. **SWOT** - nazwa jednej z metod analizy strategicznej, akronim angielskich słów **S** (*Strengths*) – mocne strony, **W** (*Weaknesses*) – słabe strony, **O** (*Opportunities*) – szanse; **T** (*Threats*) – zagrożenia;
28. **WTZ** - Warsztat Terapii Zajęciowej;
29. **ZI** - Zespół Interdyscyplinarny;
30. **ZUS** - Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wstęp

„Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” to długoterminowa i perspektywiczna koncepcja efektywnej realizacji polityki społecznej w powiecie. Stanowi nowoczesne narzędzie niezbędne do diagnozy rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej niosące zintegrowaną pomoc społeczną w celu skutecznego rozwiązywania i zapobiegania problemom społecznym na poziomie lokalnym. Dokument przedstawia działalność publicznych instytucji, podmiotów powołanych do rozwiązywania problemów społecznych, których ściśle współdziałanie sprzyja tworzeniu lokalnych koalicji, budowaniu systemów wsparcia, zwiększaniu skuteczności udzielanej pomocy i pełniejszemu zaspokajaniu potrzeb społecznych. Strategia jest przedsięwzięciem którego priorytetem jest poprawa jakości życia mieszkańców, zmniejszenie izolacji i dążenie do integracji społecznej.

Strategia poprzez Misję, cele i kierunki działań pozwala na ustalenie hierarchiczności wprowadzanych zmian społecznych od najpilniejszych do bardziej odległych. Mając charakter dynamiczny i zmienny ukazuje działania i współpracę instytucji administracji samorządowej czy organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej, zmierzające do wyeliminowania problemów społecznych związanych z izolacją, marginalizacją oraz dezintegracją społeczną. Aktywne uczestnictwo i zaangażowanie podmiotów w rozwiązywanie problemów dotyczących lokalną społeczność typu: uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezrobocie czy bezradność opiekuńczo- wychowawcza oraz problemy osób starszych i niepełnosprawnych pozwolą poprawić jakość życia mieszkańców Powiatu Nowodworskiego. Dzięki wprowadzeniu spójnego i skutecznego systemu wsparcia istnieje szansa wyeliminować zjawiska społecznie niepożądane.

Misja Powiatu Nowodworskiego to kluczowy element struktury strategicznej. Jest fundamentalnym i niezmiennym celem zdefiniowanym przez podmioty uczestniczące w realizacji Strategii. Określa najważniejsze kwestie przemian, jakie powinny zajść na terenie powiatu, wskazuje długofalowy kierunek działań społeczności lokalnej ku perspektywicznej poprawie życia mieszkańców.

„POWIAT NOWODWORSKI OTWARTY NA INTEGRACJĘ SPOŁECZNĄ MIESZKAŃCÓW ORAZ WSPIERAJĄCY REALIZACJĘ WSPÓLNYCH INICJATYW BĘDĄCYCH SPRAWNYM I SKUTECZNYM ELEMENTEM SYSTEMU WSPARCIA SPOŁECZNEGO W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH”.

Sprawozdanie ze „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” za rok 2018 r. ma charakter opisowy. Jest oceną nie tylko stopnia realizacji założeń i celów, ale również efektywności, rzetelności i jakości przeprowadzonych zadań i przedsięwzięć przez środowiskowe zasoby instytucjonalne i organizacje społeczne na rzecz wsparcia najbardziej potrzebujących osób

i grup społecznych znajdujących się w trudnej życiowej sytuacji uniemożliwiającej pełne i aktywne zarówno kulturalne jak i społeczne uczestnictwo w zbiorowości.

Obszary działań nakreślone przez przedstawicieli samorządu lokalnego, środowiska pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, ochrony zdrowia, policji oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych nie uległy zmianie i są następujące:

1. Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku;
2. Uzależnienia- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia;
3. Integracja środowisk (NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne; udrożnienie przepływu informacji);
4. Minimalizowanie skutków bezrobocia (zawieranie partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy);
5. Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego (współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy, dziennego domu pobytu);
6. Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą.

Opracowanie i realizacja dokumentu strategicznego uwzględnia lokalne programy mające na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów z zakresu współczesnej polityki społecznej. Są instrumentami zbieżnymi, wpisującymi się w założenia Strategii w szczególności w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałaniu przemocy, uzależnieniom, bezrobociu czy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych i wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W 2018 r. obowiązywały następujące programy:

1. „Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2018 - 2020”;
2. „Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 - 2021”;
3. „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2020”;
4. „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2018”;
5. „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 - 2026”.

1. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016 - 2026” są istotnymi zadaniami warunkującym skuteczną kontrolę stopnia wdrażania zmian zapisów strategicznych oraz jej zgodność z wcześniejszymi założeniami i kierunkami działań. Ponadto, pozwalają na bieżąco dokonywać oceny zasadności wdrażania dokumentu, niwelować ewentualne przeszkody i bariery w procesie jego realizacji.

Dziesięcioletni okres wprowadzania zmian społecznych na terenie powiatu nowodworskiego zgodnie ze Strategią może zaowocować ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych lokalnego środowiska, wzmocnieniem rozwoju społeczno- gospodarczego regionu, rozwojem kulturalnym oraz ogólnie pojętą poprawą jakości życia mieszkańców, wymaga to jednak nieprzerwalnej współpracy partnerskiej oraz otwartości na potrzeby i oczekiwania społeczne. Zmiany zarówno prawne, gospodarcze jak i polityczne czy społeczne będą wskazywać konieczność podejmowania działań o charakterze korygującym, modyfikującym obowiązującego dokumentu.

Nad realizacją działań związanych z wdrażaniem i monitoringiem niniejszej Strategii czuwa Koordynator – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Do obiektywnej oceny stopnia realizacji założeń wskazanych w Strategii, jej efektywności i skuteczności posłuży baza informacji statystycznej pozyskana od grup środowiskowych, instytucji i organizacji zaangażowanych i rzetelnie współdziałających na rzecz dokumentu strategicznego.

2. Ocena realizacji wdrażania działań strategicznych

Niniejsze sprawozdanie jest oceną wykorzystania potencjału wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację zapisów strategicznych i wypracowanych rozwiązań ku zrównoważonemu rozwojowi powiatu. Stopień i zakres wdrożonych działań w okresie sprawozdawczym zawiera efektywność i skuteczność polityki społecznej prowadzonej w powiecie na walkę z niwelowaniem i ograniczaniem zjawisk patologicznych, społecznie niepożądanych wpływającą nie tylko na poprawę kondycji i jakość życia wszystkich grup w różnych obszarach życia społecznego lokalnej społeczności, ale również wpływających na ich bezpieczeństwo.

3. Część sprawozdawcza

CEL STRATEGICZNY 1	
Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole, środowisku	
Kierunki działań	1.1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy. 1.2. Wspieranie działalności POIK. 1.3. Wspieranie działań ZI przy OPS (procedura "Niebieskiej Karty"). 1.4. Zwiększanie dostępności do specjalistycznej pomocy. 1.5. Inicjowanie działań w kierunku utworzenia świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. 1.6. Korzystanie z oferty usług świadczonych przez PPP w zakresie pomocy i wsparcia uczniów dotkniętych przemocą. 1.7. Podnoszenie kompetencji zawodowych oraz doskonalenie osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy - udział w szkoleniach i kursach specjalistycznych. 1.8. Kontynuowanie współpracy z KPP. 1.9. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny. 1.10. Pozyskiwanie pozabudżetowych środków finansowych m. in. fundusze z Unii Europejskiej.

Zjawisko przemocy ma charakter wielowymiarowy i spojrzeć można na nie z różnych perspektyw: prawnej, psychologicznej, społecznej. Każda z nich inaczej będzie definiować zjawisko przemocy i inaczej określać działania, jakie należy podjąć w przypadku podejrzenia lub ujawnienia przemocy. Przemoc jest problemem złożonym, dlatego też konieczne jest uwzględnienie w procesie pomagania oraz tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania i profilaktyki przemocy różnych aspektów życia, nie tylko osób doznających przemocy, ale także sprawców. Uwzględnienie różnych punktów widzenia na przemoc w rodzinie pozwala na właściwe rozpoznanie problemów i potrzeb rodziny.

Podnoszenie społecznej świadomości i umiejętności reagowania na zjawisko przemocy realizowane było na terenie powiatu nowodworskiego w 2018 r. przez jednostki organizacyjne gmin i miast poprzez działania wpisujące się swoim charakterem w struktury kampanii społecznych jak i programów profilaktycznych, zarówno długookresowych jak i krótkoterminowych.

Kierunkami działań wpisującymi się w powyższy cel strategiczny były w 2018 r. m.in.:

1. Przeprowadzenie kampanii „Wybieram pomoc” na terenie gminy miasta Krynica Morska, której patronował ZI działający przy MOPS w Krynicy Morskiej, mającej na

celu przede wszystkim zachęcenie osób doznających przemocy do kontaktu z pracownikami instytucji pomocowych,

2. Przeprowadzenie warsztatów dla rodziców/opiekunów dzieci pt. *Nasza rodzina zgrana drużyna!* przez specjalistów POIK w Nowym Dworze Gdańskim: psychologa i pracownika socjalnego. Zakres merytoryczny przekazanych treści obejmował m.in.: przemoc w rodzinie, przemoc wobec dzieci, wychowanie bez przemocy – polityka antyklapsowa. Do szkolenia przystąpiło 10 osób, z których 6 otrzymało zaświadczenie ukończenia warsztatów;
3. Zorganizowanie programów profilaktycznych dot. przeciwdziałania przemocy dla uczniów Zespołu Szkół w Ostaszewie pt. „Cyberprzemoc oraz wulgaryzmy” oraz „Treningu Komunikacji Rówieśniczej”;
4. Zorganizowanie przemarszu uczniów Zespołu Szkół w Kmiecinie w ramach obchodów „Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy”;
5. Realizacja przez placówki oświatowe z terenu powiatu nowodworskiego programów wychowawczych, w których treści zawarto działania związane z kształtowaniem postaw prospołecznych, w tym zachowań wolnych od przemocy;
6. Dystrybucja ulotek i broszur informacyjnych przez jednostki administracji samorządowej Powiatu (m.in. OPS, PCPR, POIK, placówki oświatowe) zawierających informacje na temat zjawiska przemocy oraz miejsc, gdzie osoby uwikłane w przemoc mogą otrzymać wsparcie i pomoc.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na poziomie powiatu realizuje POIK leżący w strukturach organizacyjnych PCPR. POIK udziela pomocy zarówno osobom poszkodowanym przemocą jak i osobom stosującym przemoc. Zakres oferowanej pomocy przez specjalistów POIK obejmuje udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego wszystkim osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie, osobom krzywdzonym i krzywdzącym, a także świadkom i tym, którzy pragną podzielić się swoimi wątpliwościami lub doświadczeniem w tym obszarze. Kadre POIK tworzy trzech specjalistów: pracownik socjalny, psycholog oraz prawnik.

W minionym roku 2018 z porad specjalistów POIK jednorazowo skorzystało 239 osób. W zakresie porad psychologicznych uwzględniono jednorazowo 60 osób, w zakresie porad prawnych – 161 osób, natomiast w zakresie porad udzielonych przez pracownika socjalnego – 26 osób. Przedstawione powyżej dane liczbowe ujmują jednorazowo osoby korzystające z pomocy poszczególnych specjalistów, jednakże w wielu przypadkach konsultacje były prowadzone kompleksowo, co wiązało się z dużą częstotliwością spotkań ze wszystkimi specjalistami POIK. Osoby wymagające szczególnej pomocy ze strony specjalistów korzystały z pomocy długoterminowej obejmującej niejednokrotnie cały rok 2018.

W roku sprawozdawczym 2018 łączna liczba interwencji/konsultacji w POIK, tj. różnorodnych działań osób interweniujących na rzecz osób pozostających w kryzysie m.in. porady, konsultacje, wizyty w środowisku zamieszkania wyniosła - 414. Pomocy z powodu przemocy doznanej ze strony bliskich udzielono 17 osobom (32 konsultacje/interwencje).

W roku kalendarzowym 2018 jednym z działań pomocowych oferowanych przez POIK był „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”. Program dla osób stosujących przemoc obejmuje zakres działań nakierowanych na jednostkę, a wszelkie etapy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, obejmują działania psychologiczne, edukacyjne i socjalizacyjne, ukierunkowane na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. W roku sprawozdawczym 2018 nie zawiązała się grupa umożliwiająca przeprowadzenie działań w ramach programu oraz żadna osoba nie ukończyła programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

POIK w Nowym Dworze Gdańskim pełni także funkcję hostelową i oferuje pomoc w zakresie schronienia dla osób doświadczających przemocy oraz sytuacji kryzysowych. Pomoc realizowana jest poprzez zapewnienie całodobowego schronienia w miejscach hostelowych oraz zabezpieczenie potrzeb socjalno -bytowych osób w kryzysie podczas pobytu. W minionym roku sprawozdawczym 2018 żadna osoba z Powiatu Nowodworskiego nie skorzystała ze schronienia w hostelu.

Działania Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie to jedno z ogniw lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. ZI działające przy OPS podejmują działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w ich skład wchodzi m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia. Zadaniem ZI jest m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie czy też inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Bezpośrednia praca z rodzinami, w których dochodzi do przemocy jest realizowana przez członków grup roboczych powoływanych przez ZI. Grupy robocze zajmują się organizowaniem pomocy konkretnej rodzinie m.in. poprzez planowanie adekwatnych działań w obszarze interwencji i pomocy (indywidualny plan pomocy), realizację zaplanowanych działań i ich późniejszy monitoring czy ewaluację.

Poniższa tabela zawiera zestawienie dotyczące działalności ZI funkcjonujących na terenie powiatu nowodworskiego, a dane w niej zawarte zostały przekazane przez ZI z terenu powiatu nowodworskiego.

Tabela 1 Dane liczbowe dotyczące działalności ZI z terenu powiatu nowodworskiego

2018				
Zespół interdyscyplinarny	Liczba posiedzeń ZI	Liczba posiedzeń grup roboczych	Liczba wszczętych procedur NK	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie
Krynica Morska	5	5	2	5

Nowy Dwór Gdański	12	119	60	85
Ostaszewo	5	42	16	36
Stegna	4	68	38	97
Sztutowo	4	9	5	9

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Zgodnie z art. 12 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora. W 2018 r. liczba przekazanych przez ZI zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie kształtowała się następująco:

- ZI w Krynicy Morskiej – 0 zawiadomień;
- ZI w Ostaszewie – 4 zawiadomienia;
- ZI w Sztutowie – 0 zawiadomień;
- ZI w Nowym Dworze Gdańskim – 5 zawiadomień.

Wszelkie działania pomocowe w obszarze przeciwdziałania przemocy skierowane do mieszkańców Powiatu Nowodworskiego uzależnione są w dużym stopniu od przygotowania zawodowego specjalistów pracujących z osobami dotkniętymi tym zjawiskiem. Dlatego też niezbędne jest podnoszenie kompetencji pracowników jednostek realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. W ramach podnoszenia kompetencji zawodowych oraz doskonalenia osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy poprzez udział w szkoleniach i kursach specjalistycznych w 2018 r. pracownicy jednostek organizacyjnych samorządu działających na terenie powiatu nowodworskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy uczestniczyli w szkoleniach i warsztatach na temat m.in.:

1. Uczestnictwo członków ZI w Nowym Dworze Gdańskim i Krynicy Morskiej w szkoleniu nt. „Dialog motywujący w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” zorganizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku;
2. „Zadania i współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego” (przeszkolonych zostało 11 osób) oraz „Doskonalenie umiejętności pracy z klientem w ramach grup roboczych” (przeszkolonych zostało 17 osób) zorganizowanych przez ZI w Nowym Dworze Gdańskim,
3. „Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci” zorganizowane przez PCPR w Nowym Dworze Gdańskim,
4. Uczestnictwo członków ZI w Sztutowie, Stegnie oraz Krynicy Morskiej w superwizji konsultacyjno – wspierającej realizowanej przez Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach projektu „Prowadzenie superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Minimalizowanie i zapobieganie przemocy rówieśniczej w szkole i środowisku uczniowskim jest ważnym zadaniem do realizacji zarówno przez placówki oświatowe jak i instytucje współpracujące z uczniami i ich rodzicami. Przemoc w szkole jest częstym zjawiskiem. Specjaliści PPP w Nowym Dworze Gdańskim, która swoim działaniem obejmuje teren powiatu nowodworskiego udzielają pracownikom placówek oświatowych, uczniom oraz ich rodzicom konsultacji i wsparcia celem wyeliminowania przemocy rówieśniczej oraz niwelowania jej skutków. Działalność doradczą – wspierającą odbywa się na terenie poradni jak również w placówkach oświatowych. W 2018 roku specjaliści z PPP przeprowadzili zajęcia na terenie placówek oświatowych wpisujące się w cel strategiczny 1 m.in.: warsztaty edukacyjno - profilaktyczne dla dzieci i młodzieży nt.: „Skąd się rodzi przemoc i jak sobie z nią radzić (dla 47 osób), „Świadomość zysków i zagrożeń niewynikających z korzystania z internetu” (dla 16 osób), „Opanowanie i przewycięzanie zachowań agresywnych” (dla 16 osób), „Rozwiązywanie konfliktów” (dla 10 osób).

Minimalizowanie przemocy w rodzinie, szkole i środowisku było również zadaniem realizowanym przez funkcjonariuszy KPP, którzy w 2018 r. zorganizowali 20 spotkań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, agresji i odpowiedzialności karnej za czyny karalne nieletnich (łącznie uczestników spotkań 850). Funkcjonariusze KPP uczestniczyli również w kampanii ogólnopolskiej „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem” oraz zorganizowali przemarsz uczniów ZS w Kmiecinie w ramach obchodów „Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy” (liczba uczestników 200). W 2018 r. funkcjonariusze KPP w Nowym Dworze Gdańskim przeprowadzili debatę społeczną nt. „Porozmawiajmy o bezpieczeństwie możesz mieć na nie wpływ – Cyberprzemoc jako współczesne zagrożenie”. W 2018 roku wszczęto 30 postępowań w związku z art. 207 Kodeksu Karnego tj. znęcanie się nad osobą najbliższą. Dla funkcjonariuszy KPP w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowano 5 szkoleń, których celem była profesjonalizacja działań podczas interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

Ponieważ przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym i złożonym to żadna instytucja nie jest w stanie samodzielnie zabezpieczyć wszystkich, bardzo różnych potrzeb osób uwięzionych w przemoc, dlatego też w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie konieczne jest stworzenie łańcucha instytucji sprawnie przeciwdziałających przemocy domowej oraz podejmowanie kompleksowych i interdyscyplinarnych działań w celu niwelowania jej skutków.

CEL STRATEGICZNY 2**Uzależnienia**
- edukacja, przeciwdziałanie, profilaktyka, zapobieganie, terapia

Kierunki działań	2.1. Organizowanie kampanii informacyjno-profilaktycznych dla mieszkańców Powiatu dotyczących uzależnień. 2.2. Tworzenie grup wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych członków rodziny. 2.3. Promowanie działalności punktów konsultacyjnych oraz klubów Anonimowych Alkoholików dla osób uzależnionych oraz inicjowanie powstawania nowych. 2.4. Wspieranie działalności Poradni Zdrowia Psychicznego funkcjonującej na terenie Powiatu. 2.5. Zwiększanie dostępności osób uzależnionych do korzystania z usług medycznych oraz specjalistów terapeutycznych. 2.6. Inicjowanie tworzenia dodatkowych miejsc pracy na stanowisko psychologa na terenie każdej gminy oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego. 2.7. Wspieranie działalności świetlic wiejskich oraz rozszerzanie ich ofert. 2.8. Dążenie do pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, oraz środków finansowych pozabudżetowych.
-------------------------	---

W profilaktyce przeciwdziałania uzależnieniom istotne znaczenie mają nie tylko systematyczne i pogłębione zajęcia z młodzieżą, rodzicami oraz nauczycielami, ale również kampanie społeczne zaadresowane albo do ściśle określonych grup i środowisk społecznych albo do tzw. szerokiej opinii publicznej. Na terenie powiatu nowodworskiego poszczególne jednostki organizacyjne gmin i miast w 2018 r. przeprowadziły kampanie informacyjno-profilaktyczne. Przeprowadzone zostały zajęcia psychoedukacyjne i warsztatowe, prelekcje, spektakle profilaktyczne zorganizowane w placówkach oświatowych.

Kierunkami działań wpisującymi się w powyższy cel strategiczny były w 2018 r. m.in.:

1. Przeprowadzenie w gminie Stegna 6 programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz skierowanych do kierowców w ramach kampanii „Stop pijanym kierowcom”;
2. Przeprowadzenie warsztatów artystyczno - profilaktycznych oraz zorganizowanie spotkań artystyczno - profilaktycznych pt. „Możesz odkryć siebie na nowo” w placówkach oświatowych w Lubieszewie, Szkole Podstawowej nr 2 i nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim;
3. Zorganizowanie wyjazdu dla 30 dzieci z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego

- w Kmiecinie do Gdyni na widowisko artystyczne pt. „Wygraj Szansę” w ramach programu edukacyjnego pn. „Trzeźwość na co dzień”;
4. Uczestnictwo uczniów klas IV Szkoły Podstawowej w Sztutowie w programie antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów;
 5. Zorganizowanie dla uczniów szkoły Podstawowej w Sztutowie spotkania profilaktycznego w formie koncertu profilaktycznego Jacka Musiatowicza i syna pt. „Czy słowem można zranić?” dotyczącego zgubnych skutków uzależnienia od substancji psychoaktywnych;
 6. Sfinansowanie uczestnictwa dla 9 dzieci z terenu gminy Ostaszewo w koloniach profilaktycznych w Warszawie;
 7. Zorganizowanie programów profilaktycznych dot. przeciwdziałania uzależnieniom dzieci i młodzieży szkolnej dla uczniów Zespołu Szkół w Ostaszewie pt. „ Sam przyjacielem sobie bądź”;
 8. Przeprowadzenie w gminie Krynica Morska kampanii profilaktycznej pn. „Postaw na rodzinę” pod patronatem GKRPA i MOPS w Krynicy Morskiej;
 9. Przeprowadzenie przez specjalistów PPP w Nowym Dworze Gdańskim warsztatów edukacyjno- profilaktycznych dla dzieci i młodzieży nt. „Środki uzależniające - przyczyny i skutki ich spożywania (86 uczestników), „Profilaktyka uzależnień” (70 uczestników);
 10. Zorganizowanie przez funkcjonariuszy KPP w Nowym Dworze Gdańskim 12 spotkań profilaktycznych o tematyce dot. przeciwdziałania narkomanii i skutkach używania dopalaczy.
 11. Zorganizowanie przez KPP w Nowym Dworze Gdańskim działań: „Dzień Bezpieznego Kierowcy” w Krynicy Morskiej w ramach ogólnopolskiej kampanii edukacyjno – społecznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;
 12. Dystrybucja ulotek i broszur informacyjnych przez jednostki administracji samorządowej (m.in. OPS, PCPR, POIK, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia) zawierających informacje na temat rodzaju uzależnień, działań profilaktycznych w zakresie uzależnień oraz miejsc, gdzie osoby uzależnione oraz ich najbliżsi mogą otrzymać wsparcie i pomoc.

Szerzące się uzależnienia np. alkoholizm, narkomania, hazard są poważnymi zagrożeniami społecznymi. Uzależnienie jest chorobą bardzo trudną do wyleczenia, gdyż dotyczy najważniejszych sfer życia człowieka. Picie alkoholu czy zażywanie narkotyków odbywa się najczęściej w przestrzeni społecznej a negatywne efekty działania np. alkoholu (przemoc, agresja, zachowania ryzykowne, wypadki) dotyczą nie tylko pijącego, ale również otaczające go osoby: bliskie mu i zupełnie przypadkowe. Społeczne konsekwencje uzależnień mogą mieć charakter doraźny lub długofalowy. Nietrudno zauważyć, że uzależnienia prowadzą nierzadko do: ubóstwa, sieroctwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, generują znaczną część ustawowo uzasadnionych powodów zgłaszania się ludzi do instytucji pomocowych.

W ramach profilaktyki uzależnień ważne jest oprócz podejmowania działań zapobiegających uzależnieniom, stworzenie lokalnego systemu leczenia osób uzależnionych

oraz członków rodzin, a także wspierania ich po okresie zakończonego leczenia. Leczenie uzależnień i używania szkodliwych substancji polega na pomocy w ograniczeniu spożycia lub w osiągnięciu pełnej abstynencji. Długotrwały okres terapii prowadzi do utrwalenia abstynencji oraz przywrócenia pacjentowi zdolności normalnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Na terenie powiatu nowodworskiego działa Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim. Obie te placówki świadczą wyspecjalizowaną pomoc przez wykwalifikowanych i doświadczonych specjalistów terapii uzależnień, psychiatrii i psychologii. Punkty konsultacyjne udzielają pomocy zarówno osobom uzależnionym, jak i członkom rodzin z problemem alkoholowym. Powinno to być miejsce pierwszego kontaktu, najłatwiej dostępne dla osób potrzebujących pomocy, z którego klient odpowiednio zmotywowany i ukierunkowany trafi do jednostki świadczącej wyspecjalizowaną pomoc. Na terenie powiatu nowodworskiego działało w 2018 r. łącznie 6 punktów konsultacyjnych o zróżnicowanych godzinach przyjęć.

Poniższa tabela przedstawia informację nt. punktów konsultacyjnych działających na terenie powiatu nowodworskiego w 2018 r. i została opracowana na podstawie informacji przekazanych przez GKRPA.

Tabela 2 Punkty konsultacyjne na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy

Jednostka administracyjna	Liczba punktów konsultacyjnych	Informacje uzupełniające
Krynica Morska	1	punkt konsultacyjny w Krynicy Morskiej
Nowy Dwór Gdański	1	Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim
Ostaszewo	brak	brak
Stegna	3	punkt konsultacyjny w Stegnie punkt konsultacyjny w Izbiskach punkt konsultacyjny w Jantarze
Sztutowo	1	punkt konsultacyjny w Sztutowie

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Grupy wsparcia, kluby AA czy też kluby abstynenckie są rodzajem ruchu samopomocowego odgrywającego ogromną rolę w poprawie funkcjonowania osób cierpiących z powodu różnego rodzaju problemów będących następstwem uzależnienia, promują abstynencję alkoholową oraz stwarzają oparcie dla uzależnionego oraz jego rodziny w procesie trzeźwienia. Są to miejsca, gdzie mogą przychodzić wszyscy członkowie rodziny. Na terenie powiatu nowodworskiego w 2018 r. działał Klub Abstynenta w Nowym Dworze Gdańskim przy ul. Drzymały 4 oraz grupa AA w Stegnie.

Poruszając się w obszarze działań zapobiegających uzależnieniom poprzez profilaktykę i terapię należy wskazać dostępność do konsultacji psychologicznych oraz specjalistów terapeutycznych jako istotny element systemu przeciwdziałania i leczenia uzależnień.

Mieszkańcy Powiatu Nowodworskiego, którzy znaleźli się w sytuacji kryzysowej mają dostęp do nieodpłatnej pomocy psychologicznej w POIK. W 2018 r. łącznie 60 osób skorzystało z konsultacji psychologicznych w POIK. Wskaźnik ten ukazuje rzeczywistą liczbę osób tzn. dana osoba została wykazana tylko raz bez względu na liczbę konsultacji. Jednakże w wielu przypadkach beneficjenci korzystali z pomocy psychologicznej więcej niż jeden raz. Łączna liczba interwencji / konsultacji w POIK udzielonych przez psychologa w 2018 r. wyniosła 121. Pomoc psychologiczną mieszkańcy Powiatu Nowodworskiego mogą otrzymać także w Poradni Zdrowia Psychicznego w Nowym Dworze Gdańskim oraz w Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Nowym Dworze Gdańskim.

Poniższa tabela przedstawia informację na temat dostępności pomocy psychologicznej w 2018 r. na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy, a opracowane dane w niej zawarte zostały przekazane przez jednostki organizacyjne z terenu powiatu nowodworskiego.

Tabela 3 Dostępność pomocy psychologicznej dla mieszkańców terenu powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy w 2018 roku

Kierunek działań	Jednostka administracyjna	Informacje dodatkowe
Dostęp do pomocy psychologicznej dla mieszkańców Powiatu Nowodworskiego	Krynica Morska	
	porady psychologiczne w ramach punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych;	około 264 godz. rocznie
	Nowy Dwór Gdański	

w 2018 r.	POIK	psycholog 10 godz. w tygodniu
	PPP	badania psychologiczne dzieci i młodzieży
	MGOPS	psycholog działający w ramach ZI
	Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	psycholog 3 godz. w tygodniu
	Ostaszewo	
	brak	
	Stegna	
	porady psychologiczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych w ramach działalności punktu konsultacyjnego	3 godz. tygodniowo
	Sztutowo	
	porady psychologiczne dla osób objętych procedurą NK	psycholog działający w ramach ZI

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Istotną rolę w budowaniu efektywnego systemu profilaktyki uzależnień oświadczają Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. GKRPA to komisja powołana i działająca na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tworzona przez zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem jej działań jest ograniczanie dostępności alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu.

Na terenie powiatu nowodworskiego działają GKRPA w Krynicy Morskiej, Nowym Dworze Gdańskim, Ostaszewie, Stegnie i Sztutowie.

Poniższa tabela prezentuje podstawowe dane liczbowe dotyczące działalności poszczególnych GKRPA na terenie powiatu nowodworskiego w 2018 r.

Tabela 4 Działalność GKRPA na terenie powiatu nowodworskiego w 2018 roku

2018			
Jednostka administracyjna	Liczba posiedzeń GKRPA	Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA	Liczba wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
Krynica Morska	27	9	1
Nowy Dwór Gdański	25	50	11
Ostaszewo	14	14	1
Stegna	48 (zarówno w pełnym jak i niepełnym składzie komisji, w tym również posiedzenia wyjazdowe)	9	6
Sztutowo	4	3	1

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Świetlice wiejskie, profilaktyczne, socjoterapeutyczne, opiekuńcze pełnią nierzadko funkcję centrów niewielkiej kultury lokalnej, organizują czas wolny, integrują społeczność. Świetlice są ważnym elementem w systemie profilaktyki uzależnień i zjawisk dysfunkcyjnych występujących w rodzinach, które nie radzą sobie ze swoimi trudnościami. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym. Na terenie powiatu nowodworskiego w 2018 r. działało łącznie 11 świetlic realizujących w różnym zakresie i na różnym poziomie działania z zakresu profilaktyki uzależnień, niejednokrotnie współpracując w tym zakresie ze GKRPA i placówkami oświatowymi. Jednakże należy zaznaczyć, że w części świetlic kierunkowe i bezpośrednie działania profilaktyczne prowadzone są tylko w niewielkim stopniu.

Tabela 5 Świetlice na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy w 2018 roku

Jednostka administracyjna	Liczba działających świetlic	Dodatkowe informacje
Krynica Morska	1	świetlica opiekuńczo-wychowawcza
Nowy Dwór Gdański	3	w miejscowościach Kępki i Kmiecina (w okresie szkolnej przerwy wakacyjnej), w Nowym Dworze Gdańskim (całoroczna)
Ostaszewo	0	na terenie gminy Ostaszewo istnieje 5 świetlic wiejskich, jednakże nie odbywają się tam zorganizowane zajęcia dla dzieci
Stegna	4	w miejscowościach: Tujsk, Stegna, Bronowo, Nowotna - świetlice o zróżnicowanym profilu działalności: wiejskie, opiekuńcze, opiekuńczo - specjalistyczne
Sztutowo	3	w miejscowościach: Sztutowo, Kąty Rybackie, Grochowo Trzecie

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Tylko dzięki wieloaspektowym, skoordynowanym i wspólnym działaniom instytucji, organizacji i stowarzyszeń pozarządowych oraz społeczności lokalnej możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów uzależnień na terenie powiatu nowodworskiego. Budowanie ścisłego systemu oddziaływań profilaktycznych, opartego na skutecznym przepływie informacji pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze zapobiegania uzależnieniom sprzyja skutecznej i efektywnej profilaktyce i leczeniu uzależnień.

CEL STRATEGICZNY 3**Integracja środowisk
(NGO, seniorzy, młodzież, JST, osoby niepełnosprawne,
udrożnienie przepływu informacji)**

Kierunki działań	3.1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób starszych i niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne. 3.2. Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób starszych i niepełnosprawnych. 3.3. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym na terenie Powiatu. 3.4. Dostosowanie i modernizacja istniejących placówek wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym do obowiązujących standardów, w tym likwidacja barier architektonicznych. 3.5. Utworzenie bazy wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych - Dziennego Domu Pobytu. 3.6. Stworzenie warunków do utworzenia Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej. 3.7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. 3.8. Promowanie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. 3.9. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do możliwych form wsparcia ze środków PFRON. 3.10. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz „wyrównywania szans” osób niepełnosprawnych, w tym pozyskiwanych ze środków PFRON. 3.11. Promowanie i wspieranie działalności WTZ na terenie powiatu nowodworskiego. 3.12. Organizowanie akcji promujących zdrowy tryb życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych. 3.13. Podejmowanie działań ku pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych, w tym od organizacji pozarządowych i sponsorów.
-------------------------	--

Przedstawiciele publicznych instytucji samorządu lokalnego, stowarzyszenia oraz podmioty uczestniczące, koordynujące i wspierające działania na rzecz wprowadzania pozytywnych zmian społecznych ku poprawie jakości życia mieszkańców na terenie powiatu nowodworskiego przedstawiły w ramach niniejszego celu strategicznego informacje o podjętych działaniach zrealizowanych w 2018 roku.

W ramach wypracowanej strategii przyjęto wielowątkowe i kompleksowe podejście do problematyki społecznej nastawionej na wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej ściśle ukierunkowując na współpracę w obszarze działań instytucji czy organizacji społecznych. Warto podkreślić również, iż cele i założenia dokumentu strategicznego są ze sobą ściśle powiązane, a działania i sposoby rozwiązywania problemów społecznych przenikają i uzupełniają się. Powielanie zatem niniejszych treści we wszystkich rozpatrywanych aspektach dokumentu zdaje się być bezcelowym działaniem.

Biorąc pod uwagę fakt, iż „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016 – 2026” w głównej mierze wpisuje się w realizację niniejszego celu strategicznego, wszelkie pozyskane informacje zostały szczegółowo omówione w dalszej części dokumentu tj. przy analizie oceny realizacji założeń przytoczonego programu.

Poniżej przedstawiono przykłady podejmowanych działań wspólnotowych instytucji publicznych, organizacji pozarządowych w ramach omawianego celu strategicznego, mających na celu poprawienie standardów życia wszystkich grup społecznych zamieszkujących na terenie powiatu nowodworskiego, a nie tylko grup marginalizowanych, czy wymagających wsparcia.

Miasto Krynica Morska w ramach kształtowania prozdrowotnych postaw, edukacji zdrowotnej i promowania zachowań prozdrowotnych w 2018 r. wskazało, iż przy zaangażowaniu środowisk lokalnych udało się zorganizować wiele otwartych sezonowych imprez i zajęć sportowych, żeglarskich, między innymi: siatkówkę plażową, zajęcia z piłki nożnej, rajd rowerowy, zawody w minigolfie, zajęcia strzeleckie, tenis stołowy, zajęcia z gimnastyki artystycznej, tanecznej, warsztaty teatralno- plastyczne czy imprezę Nightskating.

Ponadto, wykazano:

1. Działanie ogólnodostępnego Centrum Rekreacji wyposażonego w boisko, plac zabaw, kort, siłownię na powietrzu, trampoliny;
2. Działanie Fundacji Mierzeja 2200 organizująca i promująca lokalne tradycje kulinarne, czy formy aktywnego spędzania wolnego czasu;
3. Integrację społeczną mieszkańców w ramach akcji „Czytanie narodowe”, „Święto pieczonego dzika”, „Smaki Mierzei”;
4. Działanie Dyskusyjnego Klubu Książki promującego czytelnictwo;
5. Organizację zajęć dla rodziców i najmłodszych dzieci „Świat Malucha” oferujących wspólną zabawę i wymianę doświadczeń rodzicielskich;
6. Realizację projektu w ramach Ogólnopolskiego Programu Grantowego „Równać szanse” o nazwie „Krynica Morska miejsce tajemnic- razem odkrywamy, poznajemy, działamy”, proponujący zajęcia nt. historii i obróbki bursztynu, historii geologicznej Mierzei Wiślanej;
7. Realizację wielomiesięcznego kursu komputerowego, dzięki któremu przeszkolono 32 osoby;
8. Działanie Koła Brydżowego;

9. Spotkania „Krynickich Kabareciarzy” przygotowujących występy artystyczne z okazji np. Dnia Kobiet, czy akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
10. Przeprowadzenie spotkania dotyczące budżetu obywatelskiego oraz konsultacje na temat programu współpracy z organizacjami pozarządowymi;
11. Działalność Młodzieżowej Rady Miasta.

Warto podkreślić, iż wiele przeprowadzonych działań kulturalnych, zadań w zakresie edukacji, czy postaw prozdrowotnych miało miejsce w zasobach lokalowych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krynicy Morskiej. Dzięki zaangażowaniu wykwalifikowanej kadry pracowniczej niniejszej instytucji udało się zrealizować wiele przedsięwzięć społeczno-kulturalnych ku wspólnemu doświadczeniu, rozwojowi, zabawie i integracji społecznej mieszkańców powiatu nowodworskiego.

MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim w 2018 r. pomocą społeczną objął 564 rodziny. Pomoc miała na celu zaspokojenie niezbędnych potrzeb i umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Biorąc pod uwagę dobro dzieci i rodzin, które borykały się również z problemami wychowawczymi, niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą, niezaradnością życiową, jak również niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą świadczone pomoc mając na celu rozwiązywanie problemów społecznych i integrację społeczną. Powodem przyznana pomocy osobom i rodzinom był również alkoholizm z powodu którego udzielono wsparcia 81 rodzinom, trudności w przystosowaniu społecznym po opuszczeniu zakładu karnego dla 4 rodzin, ubóstwo, z którym borykało się 506 rodzin, czy bezdomność dotycząca według statystyki 27 rodzin.

MGOPS ponadto, organizował i świadczył usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, z których skorzystało łącznie 89 osób. Powyższa forma pomocy wyniosła ogółem 12.986 godzin usług świadczonych na rzecz beneficjentów. Dożywiano dzieci, osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, bytowej w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore czy niepełnosprawne, w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”. Pomoc świadczone w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

GOPS w Stegnie wskazał, iż w 2018 r. zatrudniony był 1 asystent rodziny, który objął pomocą i wsparciem 15 rodzin.

W ramach podejmowanych działań asystent kontynuował w środowisku zadania z poprzedniego okresu sprawozdawczego:

1. Podnosił umiejętności opiekuńczo - wychowawcze rodziców;
2. Udzielał wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych rodzin;
3. Udzielał pomocy dzieciom w formie pobytu w świetlicy, zapewniał dożywianie w szkole, pomoc w odrabianiu lekcji i w trudnościach szkolnych;
4. Informował osoby niepełnosprawne o przysługujących im prawach i uprawnieniach;
5. Pomagał w realizacji uzyskania uprawnień: renty, emerytury, świadczeń rodzinnych, ubezpieczenia, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności;

6. Informował o pomocy w formie schronienia tymczasowego w domu samotnej matki;
7. Udzielał poradnictwa w sprawach dofinansowania do wynajmu mieszkania, umieszczenia dziecka w internacie;
8. Zachęcał do korzystania z pomocy prawnej, psychologicznej;
9. Pracował nad umiejętnością gospodarowania budżetem domowym;
10. Pracował nad profilaktyką zdrowego trybu życia, nad higieną, podnoszeniem umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego;
11. Motywował rodziców i dzieci do zmian postaw życiowych, do korzystania z poradnictwa rodzinnego, do udziału w terapii uzależnień i w szkołach dla rodziców doskonalących umiejętności wychowawcze itp.;
12. Zachęcał do kontaktu i współpracy ze służbami i instytucjami oraz właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Praca asystenta miała także na celu wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez stosowaną edukację w zakresie kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich, wspólnym organizowaniu czasu wolnego dla dzieci, stawiania wymagań oraz granic przy zastosowaniu odpowiedniego systemu kar i nagród.

Asystent rodziny:

1. Pracował również nad aktywnością społeczną, polegającą na podejmowaniu działań w kierunku integrowania rodziny z otoczeniem, jak również wdrażaniu dzieci i rodziców do korzystania z różnych dóbr życia kulturalnego, uspołecznianiem dzieci poprzez stwarzanie możliwości nawiązywania nowych znajomości i kontaktów z rówieśnikami;
2. Zwracał uwagę na zacieśnianie więzi rodzinnych poprzez aktywne wspólne spędzanie czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań dzieci;
3. Towarzyszył i pomagał w sytuacjach kryzysowych, odpowiadał na bieżące adekwatne potrzeby rodziny dostosowane do konkretnej sytuacji;
4. Monitorował na bieżąco postępy w nauce i problemy wychowawcze i szkolne dzieci, poprzez systematyczną współpracę z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w poszczególnych szkołach;
5. Pozostawał w stałym kontakcie z prowadzącym daną rodzinę pracownikiem socjalnym, w celu bieżących konsultacji i wymiany spostrzeżeń oraz potrzebnych informacji do pracy z rodziną, co służyło podniesieniu efektywności podejmowanych działań.

Pracownicy socjalni i asystent uczestniczyli w szkoleniach i podnosili swoje kwalifikacje aby prawidłowo współpracować z instytucjami pomocowymi, szkołami oraz rodzinami by skutecznie udzielać wsparcia tam gdzie jest ono niezbędne.

W 2018 r. GOPS w Sztutowie nadal realizował zadania zawarte w wieloletnich programach ujętych w niniejszym dokumencie z zakresu wspierania rodziny. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na

diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, ustalaniu przyczyn występującego w nich kryzysu. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach: opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej i kulturowej. Działania realizowane były w ramach pracy socjalnej i asystenta rodziny przy współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji oraz instytucji działających na rzecz rodziny (kuratorzy rodzinni i społeczni, GKRPA, ZI, PCPR).

W 2018 r. na terenie gminy Sztutowo nie odnotowano umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Jednak gmina Sztutowo ponosi koszty utrzymania pięciorga dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Całkowity koszt jaki poniesiono na powyższy cel wyniósł w okresie sprawozdawczym 52.662,46 zł. Pracownicy socjalni i asystent rodziny GOPS w Sztutowie uczestniczyli w spotkaniach dotyczących oceny zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Ponadto, na terenie gminy Sztutowo nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego. Funkcjonowały natomiast 3 świetlice opiekuńcze prowadzone przez Urząd Gminy w Sztutowie. Asystent rodziny współpracował łącznie z 8 rodzinami, z czego 1 rodzina została objęta asystenturą w 2018 r.

GOPS w Ostaszewie w celu prawidłowej realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zatrudnia 1 asystenta rodziny. Asystenturą objętych było 11 rodzin w tym 25 dzieci. Asystent uczestniczył w 2 szkoleniach mających na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz w spotkaniach dotyczących zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2018 r. GOPS w Ostaszewie współfinansował pobyt w pieczy zastępczej 2 dzieci z terenu gminy Ostaszewo. W miesiącu lutym 2018 r. dzieci postanowieniem sądu powróciły do rodziny biologicznej.

Nadmienia się, iż GOPS zatrudnia 3 pracowników socjalnych, a kadra instytucji w celu podniesienia jakości świadczonych usług na rzecz beneficjentów pomocy społecznej uczestniczyła łącznie w 24 szkoleniach.

Główne działania Stowarzyszenia „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim były ukierunkowane na rehabilitację osób niepełnosprawnych w zakresie prowadzenia WTZ. Realizację Strategii w 2018 r. można ująć w następujących punktach:

1. Prowadzenie i wspieranie działalności WTZ;
2. Likwidacja barier architektonicznych w placówce WTZ;
3. Poprawa stanu technicznego oraz wyglądu estetycznego w pracowniach WTZ;
4. Pomoc w wypełnianiu wniosków osób niepełnosprawnych kierowanych do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
5. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych;
6. Przekazywanie informacji na temat usług medycznych i rehabilitacyjnych;
7. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego;
8. Prowadzenie doradztwa, poradnictwa oraz wsparcia psychologicznego w kwestii niepełnosprawności dla uczestników WTZ i ich rodzin;
9. Promowanie działalności WTZ poprzez uczestniczenie w wystawach i kiermaszach

- prac wykonanych przez niepełnosprawnych dla społeczności lokalnej;
10. Współpraca z PUP w Nowym Dworze Gdański w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
 11. Współpraca z potencjalnymi pracodawcami;
 12. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych;
 13. Organizowanie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej;
 14. Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej, MOPS, GOPS w celu pozyskania osób niepełnosprawnych do terapii zajęciowej;
 15. Pozyskiwanie środków finansowych z Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim na wycieczki oraz rehabilitację społeczną uczestników WTZ;
 16. Współpraca z PCPR w ramach wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego adekwatnie do indywidualnych potrzeb;
 17. Udostępnienie środka transportu do przewozu osoby niepełnosprawnej na wózku inwalidzkim do szkoły;
 18. Organizacja szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla kadry WTZ z uwzględnieniem pracy z osobami niepełnosprawnymi;
 19. Integracja ze środowiskami osób sprawnych;
 20. Organizacja imprez kulturalnych, integracyjno - sportowych np.: Dzień Matki i Ojca, Andrzejki, Dzień Dziecka, bale karnawałowe, „Pożegnanie Lata” oraz wystawy prac uczestników (przy okazji Wigilii przed budynkiem Starostwa).

Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie podjęło w 2018 r. działania w kierunku:

1. Promowania idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym na terenie powiatu- zachęcanie do udziału w imprezach organizowanych przez stowarzyszenie;
2. Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i podejmowania inicjatywy przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w organizowaniu wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników (organizowanie spotkań integracyjnych z uczestnikami WTZ, udział w imprezach organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim);
3. Rozwoju pracy socjalnej i dążenia do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi młodzieżą szkolną osobami pełnosprawnymi - likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych (udział w imprezach organizowanych przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Marzęcinie, wyjścia na halę sportową);
4. Zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do możliwych form wsparcia tj. np. rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, wspieranie osób niepełnosprawnych w ramach zadań powiatu finansowych ze środków PFRON poprzez dofinansowanie:

- a) w zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, (pomoc w wypełnianiu druków na zaopatrzenie ortopedyczne, sprzęt rehabilitacyjny);
 - b) do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym;
 - c) do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (organizacja wyjazdów do kina, teatru, zawody sportowe).
5. Promowania i wspierania działalności WTZ na terenie powiatu nowodworskiego poprzez udział w imprezach okolicznościowych czy wystawach prac artystycznych;
 6. Organizowania akcji promujących zdrowy tryb życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych poprzez uczestnictwo w biegach i zawodach sportowych.

Powyższe dane ukazują, iż we współpracy z instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi podjęte zostały działania o charakterze informacyjnym, edukacyjnym i szkoleniowym mającym na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób starszych występujących wśród społeczności Powiatu Nowodworskiego.

CEL STRATEGICZNY 4

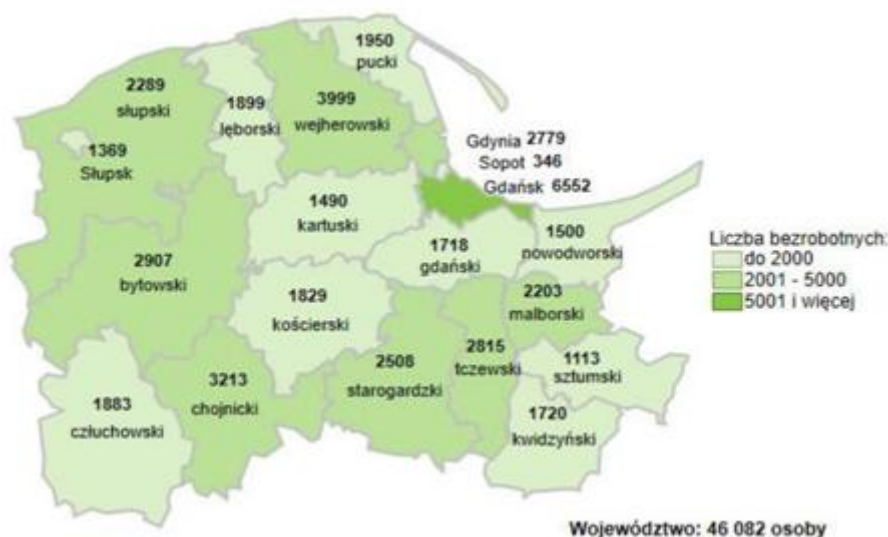
**Minimalizowanie skutków bezrobocia
(zawierania partnerstwa, rozwój ekonomii społecznej, rozwój kształcenia ustawicznego i zawodowego, dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy)**

Kierunki działań	4.1. Aktywizacja lokalnego rynku pracy - wspieranie działań na rzecz minimalizowania skutków bezrobocia. 4.2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych. 4.3. Promowanie przedsiębiorczości.
-------------------------	---

Ważnym elementem każdej polityki zarówno w skali makro jak i mikro są działania zmierzające do niwelowania zjawiska bezrobocia. Działania te docelowo służą poprawie sytuacji na rynku pracy, mają za zadanie niwelowanie negatywnych stosunków na rynku pracy. Mogą tu zostać użyte instrumenty takie jak: organizacja różnego typu szkoleń zawodowych, publicznych programów zatrudnienia, finansowanie kursów, praktyk itp., pomoc w przekwalifikowaniu się, pośrednictwo pracy, udzielanie pomocy finansowej, dotacje dla pracodawców chcących rozwijać swój biznes oraz dla bezrobotnych, którzy decydują się na założenie własnej działalności gospodarczej. Wyżej wymienione działania jak i wiele innych wykorzystywanych do minimalizowania skutków bezrobocia i niwelowania zjawiska bezrobocia służą aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i wspieraniu przedsiębiorczości. Ważną rolę w organizacji tych działań w skali lokalnej odgrywają instytucje rynku pracy, które realizują zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Na terenie powiatu nowodworskiego działania w ww. zakresie realizują instytucje rynku pracy takie jak PUP oraz OHP w Nowym Dworze Gdańskim.

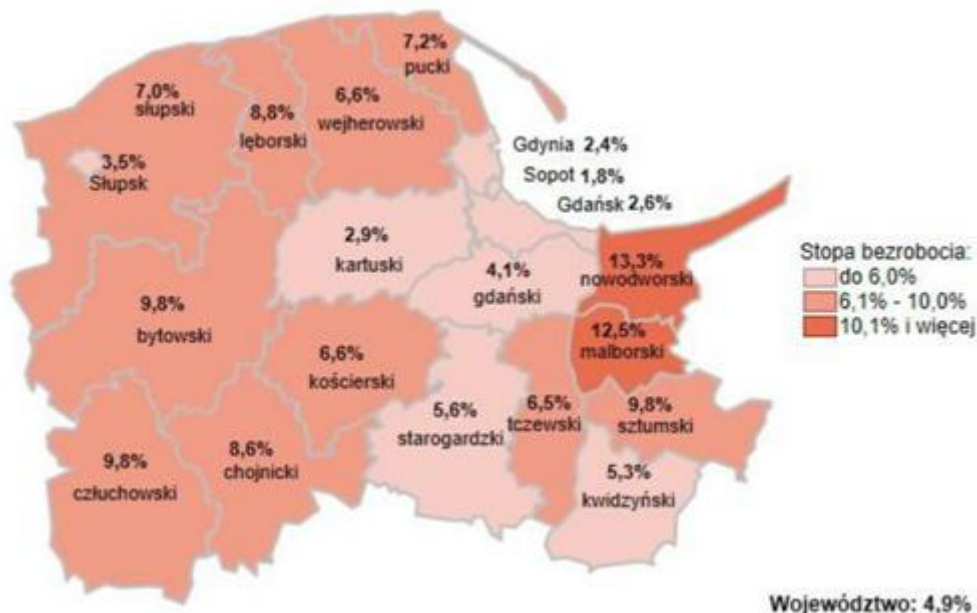
Bezrobocie w województwie pomorskim jest zróżnicowane terytorialnie, a powiat nowodworski od wielu lat jest wskazywany jako powiat o stosunkowo wysokiej stopie bezrobocia. Stopa bezrobocia na Żuławach i Mierzei Wiślanej jest nadal najwyższa w województwie pomorskim i na ostatni dzień 2018 r. wynosiła 13,3%, a bez pracy pozostawały 1500 osób, co obrazują poniższe grafiki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Rysunek 1 Liczba bezrobotnych w powiatach województwa pomorskiego wg stanu na 31.12.2018 roku

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

Rysunek 2 Stopa bezrobocia w powiatach województwa pomorskiego wg stanu na 31.12.2018 roku

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku.

PUP realizował działania wpisujące się w cel strategiczny 4 m.in. poprzez realizację poniżej wskazanych programów i projektów:

1. **Program Regionalny Województwa Pomorskiego pn. „Praca dla Pomorzan”** jest programem regionalnym finansowany ze środków rezerwy będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację osób z II profilem pomocy w szczególności w wieku 30 - 50 lat, z terenów wiejskich oraz o niedopasowanych kompetencjach i kwalifikacjach zawodowych. W ramach ww. programu 130 osób skorzystało z następujących form wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, roboty publiczne, staże zawodowe na okres 6 m-cy, przyznanie pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej, zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia;
2. **Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, którzy sprawowali opiekę nad osobą zależną w szczególności niepełnosprawną,** dofinansowany z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej polegający na aktywizacji zawodowej bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych opiekunów osób niepełnosprawnych. W ramach ww. programu 19 osób skorzystało ze wsparcia w formie prac społecznie – użytecznych;
3. **Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w wieku powyżej 45 roku życia w ramach środków pozyskanych z rezerwy Funduszu Pracy** pozostającej w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W ramach ww. programu 38 osób skorzystało z następujących form wsparcia: prace interwencyjne organizowane na okres 6 miesięcy, przyznanie pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej, zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia;
4. **Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia w ramach środków pozyskanych z rezerwy Funduszu Pracy** pozostającej w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W ramach ww. programu 142 osoby skorzystało z następujących form wsparcia: szkolenia indywidualne oraz grupowe dla osób bezrobotnych, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, przyznanie pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej, zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia;
5. Wsparcie spółdzielni socjalnych w ramach środków pozyskanych z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację programu dla bezrobotnych tworzących i przystępujących do istniejących spółdzielni socjalnych w kwocie 82.100,00 zł. W ramach ww. programu 7 osób skorzystało z następujących form wsparcia: refundacja częściowego wynagrodzenia za osoby zatrudnione w spółdzielniach socjalnych (za 6 osób), przyznanie

- jednorazowych środków na przystąpienie do spółdzielni socjalnej (dla 1 osoby);
6. **Regionalny Program Operacyjny WP 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.2.1** – Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy - mechanizm zintegrowanych inwestycji terytorialnych dla Powiatowych Urzędów Pracy, projekt został skierowany do 25 osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i osób 50+, dla których ustalony został II profil pomocy. W ramach ww. programu 25 osób skorzystało z następujących form wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, staże zawodowe organizowane u pracodawcy, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. W projekcie wzięło udział 25 osób, z czego 2 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności.
 7. **Regionalny Program Operacyjny WP 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.1.1** – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych - dla Powiatowych Urzędów Pracy: projekt skierowany do osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych, z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+, dla których ustalony został II profil pomocy. W ramach ww. programu 182 osoby skorzystały z następujących form wsparcia: szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia, refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy, staże zawodowe organizowane u pracodawcy, prace interwencyjne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. W projekcie wzięły udział 182 osoby, z czego 6 osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.
 8. **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER) Oś Priorytetowa 1 Poddziałanie 1.1.1** - skierowany do osób młodych na rynku pracy (do 29 roku życia), tzw. grupy NEET, dla których ustalony został II profil pomocy. W ramach ww. programu 165 osób skorzystało z następujących form wsparcia: bony szkoleniowe pod potrzeby pracodawcy, bony stażowe 6 m-czne, po których następuje zatrudnienie na okres kolejnych 6 m-cy, staże zawodowe, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, bony zasiedleniowe dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania w wyniku podjęcia zatrudnienia w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź czas dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i z powrotem przekracza 3 godziny. W projekcie wzięło udział 165 osób, w tym 2 osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności;
 9. **PFRON** – środki pozyskane w wyniku podziału algorytmu z przeznaczeniem na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych w ramach: przyznania pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie 1 stanowiska pracy dla skierowanej 1 osoby niepełnosprawnej, przyznania jednorazowych środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej dla 1 osoby niepełnosprawnej;
 10. Porozumienie o realizację **Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)** wdrażanego w ramach projektu pn. „AFLATOUN – znaczy zmiana dla mieszkańców Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański” w ramach dofinansowania ze środków Unii

Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 Poddziałanie 6.1.2 – Aktywizacja społeczno-zawodowa: projekt skierowany do osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy, korzystających ze świadczeń OPS (partnerstwo na rzecz MGOPS). W ramach ww. programu 10 osób (w tym 1 osoba z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności) skorzystało z prac społecznie – użytecznych przez okres 2 miesięcy.

W proces aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy wpisują się także kierunki działań takie jak: promowanie poradnictwa zawodowego oraz promowanie kształcenia zawodowego obejmującego praktyczną naukę zawodów przydatnych na lokalnym rynku pracy. W realizację powyższych kierunków działań strategii wpisują się działania takie jak:

1. Organizacja w Zespole Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim zajęć z doradztwa zawodowego, zajęć z podstaw przedsiębiorczości oraz dotyczących własnej działalności, spotkania doradców zawodowych oraz pedagogów w ramach sieci samokształcenia, udział w organizowanych giełdach pracy – stoisko Zespołu Szkół nr 2 na Targach Edukacji,
2. Organizacja zajęć w zakresie edukacji zawodowej prowadzonych na terenie placówek oświatowych przez specjalistów PPP. W 2018 r. przeprowadzono warsztaty z orientacji zawodowej nt: *Orientacja zawodowa* - dla 41 dzieci, *Czynniki warunkujące wybór zawodu i szkoły* – dla 35 dzieci, *Matura i co dalej ?* – dla 108 dzieci, *Jak podejmować decyzje* – dla 47 dzieci.

W celu aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w 2018 r. w gminie Stegna w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 realizowany był projekt „Gmina Stegna - aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców”. Uczestnicy projektu mogli skorzystać z m.in.: poradnictwa zawodowego, wsparcia psychologicznego, wsparcia pracownika socjalnego i pomocy socjalnej oraz wsparcia specjalisty ds. uzależnień. Uczestnicy mogli skorzystać również ze szkoleń zwiększających ich kompetencje w zakresie prawidłowych postaw rodzicielskich, przemocy w rodzinie, zarządzania budżetem. W ramach realizacji ww. programu 46 osób uczestniczyło w szkoleniach zawodowych i specjalistycznych, 60 osób uczestniczyło w warsztatach aktywizujących do podjęcia pracy, 73 osoby odbyły staże i praktyki zawodowe. W wyniku realizacji projektu 56 osób podjęło aktywność zawodową.

Bezrobocie jest kluczowym obszarem polityki rynku pracy, a także jednym z najważniejszych problemów społecznych, który ze względu na swą rozległość, długotrwałość i uciążliwość często nie może być rozwiązany samodzielnie przez jednostki, ale wymaga interwencji władz publicznych. Przykładem interwencji władzy publicznej na poziomie rządowym jest Program Maluch +, który wspiera rozwój instytucji opieki dla dzieci do lat 3. Liczne analizy zjawiska bezrobocia podają, że jednym z czynników wpływających

na poziom bezrobocia jest możliwość powrotu rodziców małych dzieci na rynek pracy oraz zapewnienie im opieki. Tworzenie miejsc opieki to nie tylko element polityki rodzinnej, ale także bodziec dla rynku pracy, ponieważ do aktywności zawodowej mogą wrócić rodzice, którzy mają możliwość zapewnienia opieki nad dziećmi w czasie pracy a ponadto instytucje opieki to także nowe miejsca pracy. Jest to również jeden z kierunków działań celu strategicznego 4 Strategii.

W 2018 r. na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonowały 3 placówki opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 zapewniające łącznie 42 miejsca dla dzieci.

Tabela 6 Placówki opieki nad dziećmi do lat 3 w powiecie nowodworskim

Placówki opieki nad dziećmi wieku do lat 3		
Lp.	Nazwa	Liczba miejsc
1	Publiczny Żłobek w Stegnie „Miś Uszatek”	16
2	Klub Dziecięcy „Bajakole” w Sztutowie	11
3	Żłobek „Calineczka” w Nowym Dworze Gdańskim	15

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Podmioty działające na rzecz poprawy na rynku pracy reprezentować powinny różne sektory własności co będzie służyć kompleksowemu i wielopunktowemu spojrzeniu na budowanie lokalnego systemu minimalizowania skutków bezrobocia jak i walki z samym zjawiskiem bezrobocia w skali lokalnej.

CEL STRATEGICZNY 5

**Rozwój i wspieranie instytucji powiatowych
adekwatnie do potrzeb mieszkańców Powiatu Nowodworskiego
(współpraca z samorządami gmin, utworzenie środowiskowego domu samopomocy,
dziennego domu pobytu)**

Kierunki działań	5.1. Organizacja kampanii społecznych na temat działalności oraz roli placówek w życiu osób starszych. 5.2. Stworzenie systemu informacji „Informatora”. 5.3. Stworzenie środowiskowego domu samopomocy oraz dziennego domu pobytu dla osób starszych. 5.4. Usprawnianie przepływu informacji między instytucjami pomocowymi umożliwiającą większą koordynację działań w zakresie monitorowania problemów i potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu. 5.5. Współorganizacja szkoleń i podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników na rzecz lepszego standardu świadczonych usług. 5.6. Wzmacnianie kadr socjalnych i roli pracownika socjalnego działającego na rzecz pełniejszej integracji społecznej beneficjentów pomocy społecznej. 5.7. Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej oraz wspierania rozwoju integracji społecznej.
-------------------------	---

By zapewnić sprawną realizację zapisów strategicznych istotne jest skoordynowanie działań i wykorzystanie potencjału kadrowego, materialnego wszystkich podmiotów biorących udział w systemie szeroko pojętego wsparcia psychologicznego, poradnictwa prawnego, pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej mającej odpowiadać potrzebom społeczności lokalnej. Tylko wielokierunkowy model podejścia do problemów zarówno jednostki jak i grup społecznych może doprowadzić do realizacji trwałych wzorów zmian społecznych, poprawy warunków życia mieszkańców czy integracji społecznej. Zaangażowanie podmiotów uczestniczących w ocenie i sprawozdawczości niniejszego dokumentu pozwoliło przyjrzeć się i skupić na obszarach życia społecznego zarówno ubogich, bezrobotnych, niepełnosprawnych jak i osób starszych, ofiarach przemocy czy osób uzależnionych.

Kierując się zasadami współodpowiedzialności, solidarności czy pomocniczości instytucje samorządowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe oraz osoby mające wpływ na politykę Powiatu które reprezentują interesy grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, przyczyniły się do aktywnego wspomagania i usprawniania przepływu informacji przy wdrażaniu zapisów strategicznych, poprzez wykorzystanie zasobów wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych wykwalifikowanych pracowników.

Efektywność podjętych działań na rzecz szeroko rozumianej polityki społecznej będzie odzwierciedleniem współpracy podmiotów zainteresowanych poprawą jakości życia lokalnych mieszkańców.

CEL STRATEGICZNY 6	
Rozwój rodzicielstwa zastępczego i wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą	
Kierunki działań	6.1. Rozpowszechnianie i promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu nowodworskiego. 6.2. Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia osoby opuszczające pieczę zastępczą.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2018 r. współpracowało łącznie z 56 rodzinami zastępczymi, w których przebywało łącznie 104 dzieci.

Tabela 7 Typy rodzin zastępczych

Typ rodziny zastępczej	2018	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci
spokrewniona	36	52
niezawodowa	13	15
zawodowa, w tym pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	6	29
rodzinny dom dziecka	1	8
razem	56	104

Zródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej daje rodzinom zastępczym i dzieciom w nich umieszczonym możliwość korzystania z porad specjalistycznych, w tym psychologa i prawnika. Osoby chcące skorzystać z tej formy pomocy muszą udać się do POIK, leżącego w strukturze organizacyjnej PCPR w Nowym Dworze Gdańskim. Z tych form pomocy w 2018 roku rodziny zastępcze skorzystały **70 razy**, w tym **z pomocy psychologa 49 razy, z porad prawniczych 19 razy, natomiast z pomocy pracownika socjalnego 2 razy**. Na spotkania ze specjalistami, rodziny zastępcze były kierowane przez pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej.

Ponadto dodatkową formą wsparcia jest organizacja szkoleń dla rodziców zastępczych dających możliwość podnoszenia swoich kompetencji wychowawczych PCPR w Nowym

Dworze Gdańskim w 2018 roku zorganizowało cztery szkolenia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka z terenu powiatu nowodworskiego.

Pierwsze szkolenie pt. **„Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci”** odbyło się 24 kwietnia 2018 roku w Sali konferencyjnej Żuławskiego Parku Historycznego w Nowym Dworze Gdańskim. Szkolenie miało na celu poznanie definicji wykorzystywania seksualnego oraz nabycie umiejętności rozpoznawania i właściwego reagowania na zachowania noszące znamiona wykorzystywania seksualnego. Uczestnicy szkolenia poznali formy pomocy dziecku, które doświadczyło wykorzystywania seksualnego. W szkoleniu wzięło udział 26 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz 1 osoba pełniąca funkcję rodzinnego domu dziecka.

Kolejne szkolenie odbyło się w okresie od 15.09.2018 r. do 22.09.2018 r. Szkolenie było przeznaczone dla 7 osób pełniących funkcję opiekuna zastępczego. Miało na celu podniesienie ich kwalifikacji. Szkolenie odbyło się na podstawie programu szkolenia pn. **„Szkola dla Rodzin Zastępczych”**, który został zatwierdzony decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Nr 10/2014 RZ z dnia 10 kwietnia 2014 roku.

Trzecie szkolenie pt. **„Babcia i Dziadek jako rodzina zastępcza – umiejętne stawianie granic”** odbyło się w dniu 22 października 2018 roku, w Żuławskim Parku Historycznym w Nowym Dworze Gdańskim. W szkoleniu wzięły udział wszystkie rodziny spokrewnione z terenu powiatu nowodworskiego. Szkolenie prowadzone było przez psychologa Panią Marzenę Szlitter. Głównym tematem spotkania było omówienie roli babci i dziadka w rodzinie zastępczej, więzi rodzinnych, różnic kulturowych w wychowaniu dzieci, sposobu stawiania granic dzieciom oraz współpracy z rodzicami biologicznymi dzieci a także współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W szkoleniu wzięły udział 23 osoby.

Czwarte szkolenie odbyło się 19 listopada 2018 roku, również w Żuławskim Parku Historycznym w Nowym Dworze Gdańskim. Tematem szkolenia było **„Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci – specyfika wychowania w rodzinie zastępczej”**. Szkolenie pozwoliło dowiedzieć się, jak działania i zasady opiekunów wpływają na poczucie własnej wartości dzieci. Wykład prowadzony przez psychologa miał na celu podpowiedzenie, jak kształtować zdrowego, dorosłego człowieka, który będzie miał silne wartości i motywację. Zagadnienia poruszane w trakcie szkolenia pokazały, iż odpowiednie podejście pozwoli zbudować silne więzi między opiekunem a dzieckiem, co w przyszłości zaowocuje odpowiednim podejściem dziecka do życia i drugiego człowieka. W szkoleniu wzięło udział 36 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Ponadto PCPR w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało warsztaty dla rodziców pn. **„Nasza rodzina zgrana drużyna!”**. Spotkania prowadzone były przez psychologa i pracownika socjalnego zatrudnionych w POIK w Nowym Dworze Gdańskim. W ramach warsztatów odbywały się cykliczne spotkania dla rodziców doświadczających trudności

wychowawczych oraz chcących podwyższyć swoje kompetencje wychowawcze i rodzicielskie. W warsztatach wzięło udział 7 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, jednakże zaświadczenie o ukończeniu warsztatów otrzymało tylko 6 z nich. Warunkiem otrzymania zaświadczenia była obecność, co najmniej na 5 z 7 spotkań.

Dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych, które nie są spokrewnione z dzieckiem zorganizowano **spotkanie informacyjne z przedstawicielami Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego**, które miało na celu pogłębienie wiedzy na temat procedury przysposobienia oraz współpracy z ośrodkiem adopcyjnym w celu właściwego przygotowania dziecka do adopcji. W spotkaniu wzięło udział 8 osób.

PCPR w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało również szkolenie dla wychowanków pieczy zastępczej pn. „**Pierwszy krok w dorosłość**”. Celem szkolenia było zwiększenie samodzielności oraz wzrost rozwoju osobistego i poczucia własnej wartości. Uczestnicy nabyli wiedzę o tym jak poruszać się po instytucjach użytku publicznego, wypełniać druki i pisma. Celem szkolenia było również nabycie umiejętności nawiązywania pozytywnych relacji interpersonalnych oraz adekwatnego postrzegania rzeczywistości. Uczestnicy szkolenia zapoznali się z instytucjami rynku pracy a także opracowali swoją ścieżkę kariery edukacyjno - zawodowej. Na szkolenie zostali zaproszeni usamodzielniani się wychowankowie pieczy zastępczej oraz młodzież, która stoi przed wyborem ścieżki edukacyjnej. W szkoleniu wzięło udział 10 osób.

W 2018 roku zorganizowano 2 projekty popularyzujące rodzicielstwo zastępcze oraz dające możliwość nawiązywania wzajemnego kontaktu pomiędzy wychowankami i rodzinami zastępczymi.

Dnia 13 stycznia 2018 roku już po raz kolejny PCPR w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało zabawę choinkową dla najmłodszych dzieci z rodzin zastępczych pod hasłem „**Mikołaj i Ja**”. Gościem specjalnym imprezy był Święty Mikołaj, który wręczył każdemu z dzieci paczkę. Podczas trwania imprezy dzieci brały udział w licznych konkursach i zabawach z nagrodami. Wybrano także Króla i Królową balu choinkowego. Zabawa odbyła się dzięki życzliwości Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim, który udostępnił w tym celu salę.

Następnie dnia 12 maja 2018 r. PCPR w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało piknik rodzinny z okazji **Dnia Rodzicielstwa Zastępczego**, który przypada na dzień 30 maja. Wszystkie osoby prowadzące rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka otrzymały dyplomy oraz podziękowania za trud wniesiony w pełnienie tak ważnej funkcji. Przygotowano dla dzieci mnóstwo atrakcji umilających wspólnie spędzany czas m.in. dmuchane zamki, basen chiński z piłeczkami, euro – bungee, wata cukrowa, popcorn, balonikowe zwierzątka, malowanie twarzy. Odbyły się również zawody sportowe z torem przeszkód, gdzie każdy z uczestników otrzymał wspaniałe nagrody. Ponadto dzięki współpracy z Ochotniczym Hufcem Pracy w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowano

konkurs plastyczny pn. „Mój świat, moje marzenia”. W trakcie pikniku odbył się pokaz wozów służbowych Policji. W trakcie pikniku był rozpalony grill, na którym piekły się kiełbaski, natomiast po południu dowieziono pyszny żurek przygotowany przez Firmę świadczącą usługi gastronomiczne Wiki Smak z Nowego Dworu Gdańskiego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2018 roku realizowało dwa programy na rzecz rodziny i dziecka:

1. **„Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2018-2020”**, którego celem strategicznym jest promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwój pieczy zastępczej w celu zapewnienia dzieciom opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do rodziny naturalnej.
2. **„Program pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021”** mający na celu tworzenie systemu wspierania rodziny i dziecka w ich naturalnym środowisku w sytuacji kryzysowej poprzez między innymi specjalistyczne poradnictwo oferowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz POIK, organizowanie czasu wolnego dzieciom poprzez spotkania edukacyjno – socjalizacyjne z pedagogiem.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji programów zawarte jest w dalszej części niniejszego dokumentu.

Usamodzielnienie jest długotrwałym procesem wychowawczym mającym na celu przygotowanie osoby usamodzielnianej do integracji ze środowiskiem i podjęcia samodzielnego życia. Dotyczy osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając na podstawie postanowienia sądu w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Usamodzielnienie młodego człowieka dotyczy Jego życia i planów związanych z przyszłością. Wkraczając w dorosłe życie oczekuje pomocy i wsparcia. PCPR w Nowym Dworze Gdańskim zapewnia poradnictwo psychologiczne, prawne oraz wsparcie w zakresie interwencji kryzysowej. Współpracując z osobami usamodzielnianymi kadra specjalistów monitoruje i koordynuje przebieg realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

Pomoc mającą na celu życiowe usamodzielnienie regulują między innymi:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r., poz. 954);
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111.);
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2018 r., poz. 822).

Powiat Nowodworski dysponuje mieszkaniem chronionymi treningowymi dając młodym ludziom możliwość po opuszczeniu pieczy zastępczej tymczasowego zamieszkania w odpowiednio przystosowanym i wyposażonym lokalu mieszkalnym. Z tej formy pomocy w 2018 roku skorzystały łącznie **3 osoby**.

Zainteresowanym wychowankom pieczy zastępczej zapewniono pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie czy zagospodarowanie. W 2018 roku wystawiono 5 nowych decyzji administracyjnych dotyczących przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, 5 decyzji uchylających pomoc. Ze względu na zmianę wysokości przysługującego świadczenia wystawiono 14 osobom decyzje zmieniające. Ponadto, przyznano 5 świadczeń pomocy na usamodzielnienie oraz 5 świadczeń pomocy na zagospodarowanie. W 2018 roku udzielono pomocy dla osób usamodzielnianych w łącznej wysokości: **105.442,53 zł**. Przekazano pomoc finansową na kontynuowanie nauki dla łącznie 15 osób w kwocie **71.535,53 zł**, pomoc finansową na usamodzielnienie dla 5 wychowanków w łącznej wysokości **26.022,00 zł** oraz pomoc na zagospodarowanie 5 usamodzielnianym w łącznej wysokości **7.885,00 zł**.

W 2018 r. wystawiono 3 osobom decyzje orzekające zwrot świadczeń uznanych za nienależnie pobrane z tytułu kontynuowania nauki. Zobowiązanym do zwrotu powyższych świadczeń za nieuregulowanie zobowiązań wystawiono łącznie 3 upomnienia wzywające do zapłaty. Do Urzędów Skarbowych wystosowano, celem wszczęcia postępowania egzekucyjnego 3 tytuły wykonawcze. Na podstawie tytułów egzekucyjnych wystawionych w 2018 roku zadłużenie osób usamodzielnianych z tytułu nieuregulowanych zobowiązań wyniosło w należności głównej łącznie **3.718,09 zł** oraz z tytułu odsetek wystawionych na dzień sporządzenia niniejszych tytułów na kwotę **71,45 zł**.

Zespół Szkół nr 2 w Nowym Dworze Gdańskim w obszarze tego celu strategicznego podjął również działania mające na celu rozpowszechnianie i promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu nowodworskiego poprzez współpracę z instytucjami realizującymi zadania z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną. Współpracowano z PPP oraz PCPR w Nowym Dworze Gdańskim, przekazywano informacje o sytuacji szkolnej uczniów przebywających w rodzinach zastępczych i brano udział w spotkaniach grup roboczych.

4. Programy

Programy opracowane w niniejszym dokumencie strategicznym służą zachowaniu spójności, wzajemnemu uzupełnianiu się i traktowaniu prób rozwiązywania problemów w sferze społecznej w sposób komplementarny. Stanowią instrument nowoczesnej polityki społecznej wdrażanej na poziomie lokalnym ukierunkowany na wypracowanie efektywnego systemu wsparcia dla grup i jednostek znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozwiązywanie istniejących problemów i zapobieganie powstawaniu zjawisk społecznie niepożądanych.

Poniżej prezentacja wypracowanych działań w poszczególnych programach 2018 roku.

„PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU NOWODWORSKIEGO NA LATA 2018-2020”

„Program rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego na lata 2018-2020” został opracowany na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.).

Program został przyjęty Uchwałą Nr XLI/261/2018 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2018-2020”.

PCPR w Nowym Dworze Gdańskim w 2018 roku ściśle współpracowało z **56 rodzinami zastępczymi**, w których przebywało łącznie **104 dzieci**. Podział rodzin i ilość dzieci w nich umieszczonych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej

Typ rodziny zastępczej	2016		2017		2018	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci
spokrewniona	34	54	34	53	36	52
niezawodowa	11	16	12	16	13	15
zawodowa w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	6	24	5	19	6	29
rodzinny dom dziecka	1	8	1	8	1	8
razem	52	102	52	96	56	104

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Program wyznacza kierunki rozwoju rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim. Zaplanowane działania służą poprawie sytuacji rodzin biologicznych i zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, a w szczególności, wychowujących się w nich dzieci.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej PCPR w Nowym Dworze Gdańskim podejmował działania oparte na założonych w programie celach, kierunkach działań oraz sposobach ich realizacji.

Celem strategicznym programu jest promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz rozwój pieczy zastępczej w celu zapewnienia dzieciom opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do rodziny naturalnej. Urzeczywistnienie tego celu było możliwe dzięki realizacji wyznaczonych celów szczegółowych.

1. Cel szczegółowy: Promowanie i rozwój różnych form pieczy zastępczej

W 2018 roku PCPR w Nowym Dworze Gdańskim podejmowało działania mające na celu stwarzanie warunków do rozwoju i powstawania nowych form pieczy zastępczej. Podejmowano kroki w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz budowania pozytywnego wizerunku systemu pieczy zastępczej.

Tabela 9 Sposoby promowania rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów do rodzin zastępczych

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego	Do wszystkich parafii na terenie powiatu nowodworskiego wysyłano informacje promujące rodzicielstwo zastępcze	Zorganizowano zabawę choinkową dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pn. „Mikołaj i Ja”
	Rozpowszechnianie ulotek promujących informację na temat rodzicielstwa zastępczego	
	Aktualizacja strony internetowej, gdzie zamieszczone są informacje na temat rodzicielstwa zastępczego	Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego zorganizowano festyn dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz ich opiekunów.
	Organizacja imprez okolicznościowych promujących rodzicielstwo zastępcze	
Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze i do prowadzenia rodzinnych domów	Wysyłanie do parafii na terenie powiatu nowodworskiego informacji na temat prowadzenia naboru kandydatów	Pozyskano 2 kandydatów na prowadzenie rodziny zastępczej zawodowej
	Umieszczenie na stronie internetowej PCPR oraz Starostwa Powiatowego informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego	Pozyskano 3 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej Pozyskano 5 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny

dziecka	Rozprowadzanie ulotek informujących o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego	zastępczej spokrewnionej
Organizacja szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz do prowadzenia rodzinnych domów dziecka	Organizacja i finansowanie szkoleń dających możliwość podnoszenia kwalifikacji	Przeprowadzono szkolenie dla 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej Zorganizowano szkolenie dla 7 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych
Stworzenie warunków do powstawania nowych rodzin zastępczych	Organizacja specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych	Powstały 2 rodziny zastępcze zawodowe
	Finansowanie kosztów pobytu dzieci w pieczy	Powstały 3 rodziny zastępcze niezawodowe
	Organizacja szkoleń dla kandydatów	Powstało 5 rodzin zastępczych spokrewnionych

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

W 2018 roku Powiat Nowodworski prowadził placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków. Placówka funkcjonowała w ramach zadania zleconego. Prowadzenie placówki zostało zlecone Fundacji „Rodzinny Gdańsk”.

W okresie sprawozdawczym do placówki zostało przyjętych 4 nowych wychowanków. W wyniku osiągnięcia pełnoletniości 4 wychowanków opuściło placówkę opiekuńczo – wychowawczą i się usamodzieliło. Według stanu na ostatni dzień 31 grudnia 2018 roku w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywało 15 wychowanków. Przyjęcie kolejnego wychowanka było możliwe dzięki zezwoleniu Wojewody Pomorskiego. Miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego w Nowym Dworze Gdańskim wynosił 3.600 zł (słownie: trzy tysiące sześćset złotych 00/100). W 2018 roku Powiat Nowodworski przekazał dotację na prowadzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej w łącznej wysokości 633.837,24 zł (słownie: sześćset trzydzieści trzy tysiące osiemset trzydzieści siedem tysięcy złotych 24/100).

2. Cel szczegółowy: Wsparcie i rozwój istniejących form pieczy zastępczej

PCPR w 2018 roku prowadziło szereg działań mających na celu wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez: organizowanie spotkań rodzica biologicznego z dzieckiem w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim, zasięganie opinii z ośrodka pomocy społecznej i wyrażanie zgody na urlopowanie dziecka do domu rodzinnego, wsparcie koordynatora podczas urlopowania. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej kierowali rodziców biologicznych do udziału w „Szkole dla rodziców”, która prowadzona była przez specjalistów z PPP w Nowym Dworze Gdańskim i miała na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.

Tabela 10 Sposoby podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Podnoszenie jakości funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej	Udzielanie świadczeń finansowych fakultatywnych i obligatoryjnych	Udzielono 1.201 świadczeń na łączną kwotę 974.548,00 zł
	Wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Wszystkie rodziny zastępcze były objęte pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
	Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje	Zorganizowano 4 szkolenia: Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci – 26 osób Szkola dla Rodzin Zastępczych – 7 osób Babcia i Dziadek jako rodzina zastępcza- umiejętne stawianie granic – 23 osoby Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci – specyfika wychowania w rodzinie zastępczej – 36 osób

	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia i poradnictwa	Konsultacje psychologiczne – 49 Konsultacje prawne – 19 Praca socjalna – 2 Organizacja spotkania z przedstawicielami Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego – 8 osób Organizacja grupy wsparcia Warsztaty dla rodziców – 7 osób
	Zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich	3 osoby zatrudnione do pomocy w rodzinach zastępczych 1 osoba zatrudniona do pomocy w rodzinnym domu dziecka
	Zapewnienie badań psychologicznych mających na celu określenie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Wydano 24 opinie o predyspozycjach i motywacjach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej
	Zapewnienie badań w kierunku określenia poziomu rozwoju psychofizycznego dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Wykonano 26 diagnoz psychofizycznego rozwoju dziecka
Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie	Organizacja spotkań z instytucjami współpracującymi z PCPR	Zorganizowano 158 spotkań dot. oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej
	Organizacja szkoleń dla instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Zorganizowano spotkanie szkoleniowe „Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci”, w którym wzięli udział pracownicy socjalni, asystenci rodzin, wychowawcy placówki opiekuńczo-wychowawczej, pedagodzy z terenu powiatu nowodworskiego

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymują pomoc finansową w postaci następujących świadczeń:

- 1) na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie spokrewnionej - **694 zł**;
- 2) na częściowe pokrycie kosztów w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka - **1052 zł**;
- 3) dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności -nie mniej niż **211 zł**;

3. Cel szczegółowy: Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej

Każdej rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc w formie współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dodatkowo z rodzinnym domem dziecka współpracuje specjalista pracy z rodziną. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej również otrzymują to wsparcie. Na bieżąco jest monitorowana sytuacja dzieci, aby móc interweniować w momentach tego wymagających. Pracownicy PCPR udzielają dzieciom wsparcia w formie: rozmów, motywowania do nauki, pomocy w organizacji zajęć pozalekcyjnych dających możliwość rozwoju, organizacji specjalistycznego wsparcia.

Tabela 11 Formy wsparcia dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Udzielanie specjalistycznego wsparcia	Konsultacje psychologiczne	Wychowankowie pieczy zastępczej uczestniczyli w 26 konsultacjach
	Organizacja spotkania „Pierwszy krok w dorosłość”	10 osób wzięło udział w spotkaniu

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

4. Cel szczegółowy: Wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą

Realizacja powyższego celu była możliwa dzięki udzielaniu poradnictwa specjalistycznego pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w formie pomocy prawnej, psychologicznej oraz socjalnej. Ponadto pracownicy PCPR służyli pomocą w przygotowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielniania. Pełnoletni wychowankowie mają możliwość korzystania z mieszkań chronionych treningowych znajdujących się w POIK.

Z osobami usamodzielnianymi była prowadzona praca socjalna mająca na celu zwiększenie kompetencji społecznych w zakresie rozwoju osobowego i relacji interpersonalnych poprzez kształtowanie poczucia odpowiedzialności, sprawczości, wiary

w sobie i własne możliwości. Ponadto pracownicy zachęcali wychowanków do podejmowania dalszej nauki.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu; przyznaje się pomoc na:

- a) kontynuowanie nauki
- b) usamodzielnienie
- c) zagospodarowanie

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

3 lat — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną; roku — w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę: w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, w uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Pomoc na kontynuację nauki przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Pomoc przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się w wysokości 526,00 zł miesięcznie.

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której dochód miesięczny nie przekracza kwoty 1200 zł. W przypadku, gdy dochód miesięczny osoby usamodzielnianej przekracza kwotę 1200 zł, można przyznać pomoc na usamodzielnienie lub pomoc na zagospodarowanie, jeżeli jest to uzasadnione jej sytuacją mieszkaniową, dochodową, majątkową lub osobistą.

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

- 1) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną — nie mniej niż 3470 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
- 2) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
 - a) nie mniej niż 6939 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
 - b) nie mniej niż 3470 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
 - c) nie mniej niż 1735 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona, w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielniania, jednorazowo lub w ratach, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia. W przypadku, gdy osoba usamodzielniana

otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia, w wysokości nie niższej niż 1577 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3154 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Tabela 12 Formy wsparcia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

Zadania	Sposoby realizacji	Efekty
Poprawne funkcjonowanie społeczne wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Udzielanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków	5 świadczeń na usamodzielnienie udzielonych w formie finansowej 26.022,00zł 5 świadczeń na zagospodarowanie na łączną kwotę 7.885,00 zł
	Wspieranie osób usamodzielnianych w kontynuowaniu nauki	Wypłacono 141 świadczeń na kontynuowanie nauki w łącznej wysokości 71.535,53 zł
	Zabezpieczenie warunków mieszkaniowych w mieszkaniach chronionych	3 osoby korzystały z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym treningowym
	Tworzenie i realizacja indywidualnych planów usamodzielnienia	Udzielono pomocy i wsparcia przy tworzeniu 3 nowych indywidualnych planów usamodzielnienia Udzielono pomocy i wsparcia przy tworzeniu 8 modyfikacji indywidualnych planów usamodzielnienia

Źródło: opracowanie własne PCPR, na podstawie danych przekazanych przez jednostki organizacyjne

5. Cel szczegółowy: Integracja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w sposób umożliwiający uregulowanie sytuacji życiowej dziecka, w szczególności pozostanie w pieczy lub powrót do rodziny naturalnej

Pracownicy PCPR w Nowym Dworze Gdańskim dążą do uregulowania sytuacji prawnej dziecka by w jak najszybszym czasie umożliwić powrót dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenie go w rodzinie przysposabiającej. W efekcie tej pracy system pieczy zastępczej w 2018 roku opuściło łącznie 19 dzieci. W przypadku 7 z nich sąd wydał postanowienie o powrocie do rodziny naturalnej, 4 została przysposobiona a 8 pełnoletnich wychowanków usamodzielniało się. Ponadto, w wyniku rozwiązania jednej z rodzin zastępczych zawodowych, trójka dzieci w niej umieszczonych, została przeniesiona do placówki opiekuńczo – wychowawczej poza terenem powiatu nowodworskiego

„PROGRAM POMOCY DZIECKU I RODZINIE POWIATU NOWODWORSKIEGO NA LATA 2016-2021”

„Program pomocy dziecku i rodzinie powiatu nowodworskiego na lata 2016-2021” został zatwierdzony dnia 29 marca 2016 roku Uchwałą Nr XVI/110/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim. Wykonanie uchwały powierzono Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi PCPR w Nowym Dworze Gdańskim.

Realizacja programu ma na celu sprawne i trafne realizowanie, przez wspólnotę samorządową Powiatu Nowodworskiego, konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie.

W celu realizacji „Programu pomocy dziecku i rodzinie Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2021” wyznaczono cztery podstawowe obszary działania:

1. Tworzenie systemu wspierania rodziny i dziecka w ich naturalnym środowisku w sytuacji kryzysowej

Sposób realizacji:

1. Specjalistyczne poradnictwo oferowane przez ośrodki pomocy społecznej oraz POIK leżący w strukturze PCPR;
2. Działalność ZI na terenie każdej gminy wchodzącej w skład Powiatu Nowodworskiego;
3. Rozpowszechnianie informacji dotyczącej działalności POIK oraz oferowanego wsparcia;
4. Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018”;
5. Udzielanie porad psychologicznych, prawniczych oraz pracownika socjalnego dla rodzin z Powiatu Nowodworskiego, między innymi, poradnictwo specjalistyczne w zakresie wypełniania funkcji rodzicielskich, pomoc w przezwyciężaniu trudności związanych z konfliktami w rodzinie. Ponadto poradnictwo prawne w zakresie pomocy w ustaleniu świadczeń alimentacyjnych, czy pozwów rozwodowych;

2. Wspieranie form rodzicielstwa zastępczego

Sposób realizacji:

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjnych oraz umieszczanie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto organizowanie projektów promujących rodzicielstwo zastępcze takich jak:
 - 1) organizacja zabawy choinkowej ”Mikołaj i Ja” dla dzieci z rodzin zastępczych;
 - 2) festyn dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz ich opiekunów zorganizowany z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego;

2. Organizacja i finansowanie szkoleń dających możliwość podnoszenia kwalifikacji osób pełniących funkcję opiekuna zastępczego. Dodatkowe kwalifikacje uzyskało 7 osób. Zorganizowanie szkolenia dla 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
3. Organizacja szkolenia dla 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
4. Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka:
 - a) Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci,
 - b) Szkoła dla Rodzin Zastępczych,
 - c) Babia i Dziadek, jako rodzina zastępcza- umiejętne stawianie granic,
 - d) Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci – specyfika wychowania w rodzinie zastępczej.
5. Prowadzenie cyklu warsztatów „Nasza rodzina – zgrana drużyna!”, które prowadzili specjaliści zatrudnieni w POIK.;
6. W 2018 roku Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zorganizował dla opiekunów zastępczych spotkania grupy wsparcia. Spotkania odbywały się cyklicznie, co dwa tygodnie, dawały możliwość zbudowania przestrzeni wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących podobną rolę - funkcję opiekuna zastępczego;
7. W 2018 roku na terenie powiatu nowodworskiego funkcjonowało 56 rodzin zastępczych.

3. Pomoc dzieciom przebywającym w placówkach opiekuńczo –wychowawczych, rodzinach zastępczych oraz opuszczającym zastępcze formy wychowania.

Sposób realizacji:

1. Wsparcie w tworzeniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia, jego zmian, modyfikacji i oceny końcowej;
2. Udzielanie informacji na temat instytucji pomocowych i zakresu udzielanej pomocy;
3. Udzielanie indywidualnego poradnictwa psychologicznego, prawnego;
4. Udzielanie wsparcia w zakresie interwencji kryzysowej;
5. Udzielanie pomocy w zakresie ubiegania się o pobyt w mieszkaniu chronionym treningowym;
6. Wypłata pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

4. Doskonalenie zawodowe kadr jednostek pomocy społecznej i innych podmiotów w zakresie pomocy dziecku i rodzinie

Sposób realizacji:

PCPR w dniu 24 kwietnia 2018 roku zorganizowało szkolenie dla asystentów rodzin z ośrodków pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, wychowawców placówek opiekuńczo – wychowawczych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych pt. **„Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci”**, które odbyło się w Sali konferencyjnej Żuławskiego Parku Historycznego w Nowym Dworze Gdańskim. Szkolenie miało na celu poznanie definicji wykorzystywania seksualnego oraz nabycie umiejętności rozpoznawania i właściwego reagowania na zachowania noszące znamiona wykorzystywania seksualnego. Uczestnicy szkolenia poznali formy pomocy dziecku, które doświadczyło wykorzystywania seksualnego.

„POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE NOWODWORSKIM NA LATA 2016-2020”

Realizowany w 2018 r. *Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim* został opracowany na lata 2016-2020. Zadaniem programu jest realizacja działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Nowodworskim. W programie uwzględniono zarówno działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej skierowanej do ogółu bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych, jak również profilaktyki selektywnej oraz ukierunkowanej. Celem działań zawartych w programie jest:

1. Rozszerzenie działań profilaktycznych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy;
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz dostępności pomocy;
3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc;
4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania realizowane w 2018 roku przedstawiały się następująco:

Cel operacyjny 1.

Rozszerzenie działań profilaktycznych w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy.

Realizowane działania:

1. Rozpowszechnianie broszur informacyjnych dotyczących przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskie Karty” oraz instytucji świadczących pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
2. Rozpowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania temu zjawisku na stronie PCPR w Nowym Dworze Gdańskim;
3. Rozpowszechnianie informacji na temat działalności POIK w Nowym Dworze Gdańskim na stronie internetowej PCPR w Nowym Dworze Gdańskim oraz w formie ulotek informacyjnych;
4. Członkostwo pracownika socjalnego POIK w Nowym Dworze Gdańskim w ZI w Nowym Dworze Gdańskim. W 2018 r. pracownik socjalny uczestniczył w 9 posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Dworze Gdańskim.

5. Zacieśnianie współpracy pomiędzy instytucjami udzielającymi wsparcia osobom uwięzionym w przemoc poprzez udział pracownika socjalnego POIK w Nowym Dworze Gdańskim w posiedzeniach grup roboczych, które mają na celu realizację indywidualnych planów pomocy i monitoring sytuacji rodzin, w których doszło do przemocy. W 2018 r. pracownik socjalny uczestniczył w 14 posiedzeniach grup roboczych.
6. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania dysfunkcjom wychowawczym rodzin z powodu stosowania przemocy poprzez przeprowadzenie warsztatów dla rodziców/opiekunów dzieci *Nasza rodzina zgrana drużyna!* przez specjalistów POIK w Nowym Dworze Gdańskim: psychologa i pracownika socjalnego. Spotkania grupowe odbywały się raz w miesiącu od kwietnia do grudnia 2018 r. Zakres merytoryczny przekazanych treści obejmował m.in.: przemoc w rodzinie, przemoc wobec dzieci, wychowanie bez przemocy – polityka antyklapsowa. Do szkolenia przystąpiło 10 osób, z których 6 otrzymało zaświadczenie ukończenia warsztatów.

Cel operacyjny 2.

Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz dostępności pomocy.

Realizowane działania:

1. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez zabezpieczenie miejsc hostelowych w POIK w Nowym Dworze Gdańskim. Pobyt w hostelu obejmuje wsparcie socjalno-bytowe oraz poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne i socjalne. W minionym roku sprawozdawczym żadna osoba nie skorzystała ze schronienia w hostelu.
2. Zapewnienie pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej i socjalnej osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. W 2018 r. z porad specjalistów POIK w Nowym Dworze Gdańskim jednorazowo skorzystało 239 osób, a łączna liczba interwencji/konsultacji wyniosła 450. Z powodu przemocy w rodzinie pomocy udzielono 17 osobom.
3. Zapewnienie schronienia w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej 10 dzieciom z rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Dzieci zostały odebrane z rodziny i umieszczone w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo - wychowawczej zgodnie z art. 12a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Spotkanie informacyjne z przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i podmiotów działających na rzecz pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w celu omówienia treści oraz aktualizacji PROCEDUR POMOCY DZIECKU KRZYWDZONEMU.

Cel operacyjny 3.

Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Realizowane działania:

1. Rozpowszechnianie informacji na temat realizacji *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018* na stronie internetowej PCPR w Nowym Dworze Gdańskim.
2. Realizacja *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018*. Zasadniczym celem programu jest przeciwdziałanie i niwelowanie zjawiska przemocy oraz zapobieganie agresywnym zachowaniom osób stosujących przemoc w rodzinie. W 2018 r. do POIK w Nowym Dworze Gdańskim zgłosiła się 1 osoba skierowana przez ZI do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym. W roku sprawozdawczym 2018 żadna osoba nie ukończyła programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny 4.

Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizowane działania:

1. Udział pracownika socjalnego POIK w Nowym Dworze Gdańskim w 8 szkoleniach i konferencjach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
 - 1) Doskonalenie umiejętności pracy z klientem w ramach grup roboczych;
 - 2) Zadania i współpraca w ramach ZI;
 - 3) Trudne dziecko czy trudna rodzina? U źródła dysfunkcji;
 - 4) Dziecko pokrzywdzone przestępstwem – profilaktyka, interwencja, pomoc;
 - 5) III Konferencja Gdańskiej Akademii Rodzica;
 - 6) Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci;
 - 7) Dialog motywujący – skuteczne wsparcie w procesie zmiany;
 - 8) Procedura „Niebieskie Karty” jako narzędzie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Udział pracownika socjalnego POIK w Nowym Dworze Gdańskim w superwizji grupowej dla pracowników PCPR w Nowym Dworze Gdańskim.

„PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE W POWIECIE NOWODWORSKIM NA LATA 2016-2018”

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018 jest programem interwencyjnym, którego zasadniczym celem jest zatrzymanie przemocy. Osiągnięciu tego celu służy edukacja sprawcy w obszarze przemocy, jej form, dynamiki, cykliczności, źródeł i przekonań przemoc wzmacniających (aspekt edukacyjny) oraz dostarczenie i przyswojenie przez sprawcę narzędzi i technik służących powstrzymaniu się przed stosowaniem przemocy (aspekt korekcyjny).

Realizatorem *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2018* było PCPR w Nowym Dworze Gdańskim oraz leżący w jego strukturach POIK w Nowym Dworze Gdańskim.

Podstawą teoretyczną programu jest *The Duluth Model* w pełnym jego zakresie - zaadoptowany do polskich warunków model pracy z osobami stosującymi przemoc. Model ten zakłada pracę wyłączenie z mężczyznami. Podstawową formą pracy korekcyjnej są spotkania grupowe (wsparte indywidualnymi konsultacjami psychologicznymi w ramach potrzeb). Program zakłada prowadzenie grupy w formule otwartej, tzn. spotkania odbywają się regularnie, nieprzerwanie, tematy edukacyjne realizowane są cyklicznie, a w trakcie trwania programu mogą odchodzić uczestnicy (którzy zrealizowali wymóg min. 60 godz. uczestnictwa) oraz dołączają nowi członkowie.

W 2018 r. do POIK w Nowym Dworze Gdańskim zgłosiła się 1 osoba skierowana przez ZI do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym. W roku sprawozdawczym nie odbywały się sesje grupowe z powodu braku osób kwalifikujących się do uczestnictwa w programie. W 2018 roku żadna osoba nie ukończyła programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

„PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE NOWODWORSKIM NA LATA 2016-2026”

W dniu 29 marca 2016 r. Uchwałą Nr XVI/107/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim zatwierdzono „Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2016-2026”.

Celem głównym programu jest wyrównanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim. W ramach celów strategicznych w 2018 roku podejmowano liczne działania, których realizacja została przedstawiona poniżej.

Cel strategiczny 1

Podjęcie działań na rzecz integracji środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami

Kierunki działań:

1. Współpraca między instytucjami samorządowymi i wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
2. Podejmowanie inicjatyw przez organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji osób niepełnosprawnych w organizacji wspólnych imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, festynów, pikników;
3. Wspieranie i promowanie działalności klubów seniora;
4. Propagowanie zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej;
5. Dążenie do integracji osób niepełnosprawnych z dziećmi młodzieżą szkolną osobami pełno sprawnymi – likwidacja barier komunikacyjnych, zwalczanie dyskryminacji osób starszych i niepełnosprawnych;
6. Promowanie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym;
7. Likwidacja barier architektonicznych, w szczególności w obiektach pożytku publicznego
a także dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
8. Podnoszenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania i problemów osób niepełnosprawnych poprzez akcje i kampanie społeczne;
9. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób
niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym;
10. Inicjowanie tworzenia ośrodków wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy, Dziennego Domu Pobytu, Centrum Integracji Społecznej oraz Klubu Integracji Społecznej.

L.p.	Działania
1.	Koło Powiatowe PZN w Nowym Dworze Gdańskim obejmuje swoją działalnością miasta i gminy z terenu powiatu nowodworskiego. Jako stowarzyszenie prowadzi swoje działania w oparciu o Statut Polskiego Związku Niewidomych, uchwalony na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Delegatów PZN w Warszawie, zarejestrowanym w Sądzie Rejonowym dla m. stołecznego Warszawy. Koło zrzesza ogółem 54 członków, z czego 26 to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności a 27 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, 1 osoba to członek nadzwyczajny współuczestniczący w realizacji zadań Koła Powiatowego. W Kole są 32 kobiety i 22 mężczyzn. Najliczniejszą grupę stanowią członkowie, którzy osiągnęli wiek 65- (33 osoby), pozostała grupa członków – (21 osób) jest w wieku od 20 do 64 lat. Członkowie Koła to osoby starsze, które obok niepełnosprawności wzrokowej mają orzeczoną niepełnosprawność z powodu innych schorzeń tj. cukrzyca, choroby narządu ruchu, choroby neurologiczne, układu krążenia i inne. Celem działalności stowarzyszenia jest m.in.: poradnictwo w zakresie rehabilitacji, leczenia; zaopatrzenia w specjalistyczny sprzęt ułatwiający funkcjonowanie, organizowanie szkoleń dla osób niewidomych i słabowidzących z zakresu samodzielnego i bezpiecznego poruszania się oraz obowiązujących przepisów w zakresie ulg i przywilejów; prowadzenie działalności integracyjnej; prowadzenie działalności informacyjno – biurowej w załatwianiu indywidualnych spraw członków Koła; pomoc w wypełnianiu różnego rodzaju dokumentów kierowanych do odpowiednich urzędów a także współpraca z różnymi instytucjami na rzecz osób niepełnosprawnych w rozwiązywaniu różnych problemów swoich członków. W 2018 r. odbywały się spotkania członków Związku z udziałem przedstawicieli władz samorządowych, instytucji i organizacji pozarządowych. Na przestrzeni całego roku 2018 odbyło się wiele szkoleń i spotkań grupowych oraz indywidualnych. Szkolenia te dotyczyły praw i obowiązków członków wynikających ze Statutu PZN, przepisów prawnych dotyczących ulg i świadczeń przysługujących osobom niepełnosprawnym, korzystania z urządzeń gospodarstwa domowego, przyrządów medycznych i optycznych przystosowanych dla osób niewidomych i słabowidzących i inne, natomiast szkolenia indywidualne to przede wszystkim – nauka poruszania się w terenie z białą laską i wędrowanie na orientację. Uczestnicząc w spotkaniach czy szkoleniach członkowie Koła uczą się pokonywać bariery i przeszkody życia codziennego. Zarząd Koła PZN w roku 2018 zorganizował m.in.: Spotkanie z okazji Dnia Matki połączone ze szkoleniem członków w zakresie obowiązujących ulg i uprawnień dotyczących osób niepełnosprawnych (21 osób), spotkanie z okazji Międzynarodowego Dnia Białej laski z udziałem przedstawicieli samorządu, instytucji i organizacji współpracujących, wystąpił Zespół dziecięcy z Żuławskiego Ośrodka Kultury z programem artystycznym (39 osób); wyjście do kina na film pt. „CARTE BLANCHE” (15 osób); spotkanie integracyjno – opłatkowe z udziałem władz i przedstawicieli instytucji i organizacji współpracujących oraz występ Zespołu dziecięcego z Żuławskiego Ośrodka Kultury, który wystąpił z kolędami (52 osoby); kurs – szkolenie w zakresie „Podstaw Obsługi Komputera”

	(5 uczestników). Zorganizowanie spotkań i wyjazdów było możliwe dzięki dotacjom ze Starostwa Powiatowego, Urzędu Miejskiego, PCPR, Oddziału Pomorskiego PZN, darowizn od sponsorów oraz 1% OPP a także dzięki pracy wolontariuszy. Zarząd Koła PZN czeka na swoich członków w każdy czwartek od godz. 9.00-12.00 w budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 przy ul. 3-go Maja 7.
2.	Nowodworski Oddział PZERIi zrzesza około 670 członków, w tym około 157 osób niepełnosprawnych. Na terenie powiatu nowodworskiego działa 6 Kół: w Nowym Dworze Gdańskim, Drewnicy, Krynicy Morskiej, Ostaszewie, Stegnie i Sztutowie. W roku 2018 dla swoich członków, zorganizowanych zostało wiele imprez integracyjno - kulturalnych m.in.: spotkanie opłatkowo – noworoczne w Sztutowie i Krynicy Morskiej (łącznie 85 osób); zabawa karnawałowa (180 osób); zabawa andrzejkowa (170 osób); Dzień Seniora w Gdańsku, Nowym Dworze Gdańskim, Sztutowie, Stegnie i Drewnicy (łącznie 376 osób); Dzień Kobiet w Stegnie, Drewnicy (50 osób); Noc Świętojańska w Stegnie (52 osoby); wyjazdy na basen do Stegny (maj – 145, czerwiec - 123, lipiec - 73); wycieczki turystyczno – krajoznawcze po Polsce i Europie m.in.: wycieczka do Holandii; na Dolny Śląsk, do Szymbarku i Starej Budy; rejs statkiem z Gdańska do Elbląga. Członkowie Związku uczestniczyli także w wyjazdach do teatru na spektakle (m. in. „Allo, Allo”, „Kiedy kota nie ma...”, „Między łózkami”, „Dziwna Para”; do filharmonii Bałtyckiej „Na Cygańską Nutę”); na kabaret („Ani Mru Mru”), festiwale, koncerty (koncert operetkowy, koncert 10 Tenorów, Koncert z okazji 100 rocznicy wyzwolenia – Gdynia, Festiwal Piosenki Biesiadnej w Starym Polu) i w wielu innych przedsięwzięciach. Członkowie Związku brali udział w III Senioriadzie w Prabutach. Przy PZERIi działają zespoły muzyczne „Żuławskie Bursztyнки” w Nowym Dworze Gdańskim, „Fala” w Stegnie oraz „Żuławianki” w Ostaszewie, które swoimi występami umilają organizowane uroczystości a także wyjeżdżają ze swoimi koncertami na różne konkursy. PZERIi prowadzi w Żuławskim Ośrodku Kultury „Klub Seniora”, który zrzesza około 50 członków. Spotkania odbywają się w każdy czwartek od godz. 10-12. Część członków jest także uczestnikami Uniwersytetu Trzeciego Wieku, gdzie korzystają z zajęć gimnastycznych, wykładni prawa, nauka języka obcego i innych.
3.	Zarząd Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych udzielił dotacji w wysokości 1.200,00 zł dla Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja i Pomoc” w Nowym Dworze Gdańskim na zadanie pt. „Dzień Dziecka bez barier”. Realizacja projektu przyczyniła się do integracji osób niepełnosprawnych, rozwoju ich samodzielności i nabywania umiejętności funkcjonowania w zespole. Udział Powiatu Nowodworskiego w promowaniu akcji programu „Dynamiczni Seniorzy z Energią” przeznaczonej dla Seniorów mieszkających na terenie powiatu nowodworskiego. Program dedykowany był dla osób +55 chcących poprawić swoją kondycję fizyczną i zadbać o zdrowie.

	Podstawą programu „Dynamiczni Seniorzy z Energią” były treningi, które trwały 15 tygodni. Ich celem była nie tylko poprawa kondycji i zdrowia, ale również integracja lokalnej społeczności. Seniorzy skorzystali z zajęć nordic walking, różnych form gimnastyki oraz ćwiczeń połączonych z tańcem. Cotygodniowe zajęcia prowadzone były przez wyspecjalizowanych trenerów. Zajęcia odbywały się w Szkole Podstawowej Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim, ul. Szkolna 2. W ramach programu w dniu 16 czerwca 2018 r. odbyły się Gminne Dni Seniora organizowane w Nowym Dworze Gdańskim. Na zakończenie programu odbyła się Olimpiada Seniorów w Gdańsku. Powiat Nowodworski dofinansował wyjazd na olimpiadę dla Seniorów z naszego powiatu.
4.	Powiat Nowodworski a także GOPS w Stegnie wzięli udział w projekcie pn. „<i>Monitoring działań jednostek administracji rządowej i samorządowej w województwie pomorskim w kontekście realizacji praw osób z niepełnosprawnościami i dostosowania do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych</i>” nr WND-POWR.02.06.00-00-0042/16. Celem niniejszego projektu było zbadanie poziomu dostępności danej instytucji, w odniesieniu do potrzeb i praw osób z niepełnosprawnością. Obszary merytoryczne, które zostały poddane analizie to m.in.: działalność instytucji, dostępność usług dla osób niepełnosprawnych, rynek pracy, edukacja, udział osób niepełnosprawnych w życiu politycznym i publicznym itd. W wyniku realizacji projektu możliwe będzie ustalenie czy i jakie bariery oraz ograniczenia dla osób niepełnosprawnych funkcjonują w ramach życia publicznego. Opracowane w wyniku realizacji projektu rekomendacje dla instytucji będą źródłem reguł, które pozwolą na ich wykorzystywanie w przyszłości, być może jeszcze w trakcie realizacji projektu przez instytucje biorące udział w niniejszym projekcie. Będą stanowiły rzetelne uzasadnienie dla podejmowanych działań na rzecz zniwelowania różnic w traktowaniu niepełnosprawnych i pełnosprawnych obywateli. Projekt ma być zakończony w 2019 roku.
5.	W Zespole Szkół Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim organizowane były akcje w ramach wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Zorganizowano: zbiórkę rzeczy dla dzieci przebywających w Hospicjum w Elblągu, akcję charytatywną „Serce za serce”, wystąpiono z kolędami w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w Nowym Dworze Gdańskim.
6.	Uczniowie ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim wzięli czynny udział w ogólnopolskiej akcji „Pola Nadziei”. Zbierali datki do puszek na opiekę hospicyjną sprawowaną przez Hospicjum im. Ks. E. Dutkiewicza SAC w Gdańsku. Organizatorem zbiórki jest Fundacja Hospicyjna. Cały dochód ze zbiórki przeznaczony został na pomoc hospicjum dziecięcemu na Pomorzu.

7.	W gminie Ostaszewo jest bardzo dobra organizacja społeczności lokalnej, która wzajemnie się wspiera poprzez uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Koło Gospodyń Wiejskich oraz Klubu Seniora, których członkowie regularnie spotykają się w każdy wtorek w Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu. W Ostaszewie działa utworzony lokalny zespół muzyczny „Żuławianki”, które często biorą udział w koncertach tj. Pieśni Maryjnej w Kmiecinie czy w Starym Polu oraz imprezach okolicznościowych, gdzie reprezentują gminę na zewnątrz. Osoby starsze mają możliwość bezpłatnego korzystania z siłowni, kortów tenisowych oraz bieżni do Nordic Walking z czego aktywnie korzystają.
8.	GOPS w Stegnie współpracował z WTZ i dwiema Spółdzielniami Socjalnymi na rzecz integracji środowiska lokalnego z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami poprzez organizowanie zajęć, spotkań, zatrudnianie osób niepełnosprawnych.
9.	W Żuławskim Ośrodku Kultury w Nowym Dworze Gdańskim dla osób starszych i niepełnosprawnych były organizowane zajęcia t.j.: zajęcia taneczno – wokalne, Uniwersytet Trzeciego Wieku (wykłady, warsztaty)
10.	Fundacja Kreatywna Edukacja organizuje, co roku Andrzejkowy bal charytatywny zorganizowany przy współudziale Żuławskiego Ośrodka Kultury oraz nauczycieli ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim. Zebrane pieniądze przekazywane są osobom z niepełnosprawnością na zakup sprzętu medycznego, rehabilitacyjnego lub ich leczenie.
11.	W Krynicy Morskiej w roku 2018 przeprowadzono społeczną akcję „Woda dla seniora”, realizatorami byli: MOPS, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe i KPP w Nowym Dworze Gdańskim, polegającą na zaopatrzeniu osób starszych w wodę pitną butelkowaną w czasie upalnych dni w sezonie letnim 2018 – środki zapewнили darczyńcy prywatni, a celem był wzrost świadomości bezpieczeństwa osobistego w czasie upałów, zapobieganie udarom słonecznym osób starszych i niepełnosprawnych. We współpracy KPP w Nowym Dworze Gdańskim oraz dzielnicowych przeprowadzono kampanię informacyjną dotyczącą wyłudzeń pieniędzy od osób starszych i bezpieczeństwa osobistego. Realizowano kampanię „Postaw na rodzinę” w ramach współpracy GKRPA i MOPS wraz z udziałem seniorów i ich rodzin – organizacja festynu rodzinnego przy okazji „Święta piezzonego dzika”. We współpracy z Parafią Ojców Kapucynów rozdano paczki świąteczne dla osób starszych – środki ze zbiórki parafialnej. Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Krynicy Morskiej organizowało wyjazdy integracyjne, „Dzień Seniora”. Miejska Biblioteka Publiczna organizowała zajęcia dla seniorów tj.: zajęcia komputerowe dla chętnych, w tym możliwość korzystania z programów językowych; dowóz książek do domów dla osób starszych i niepełnosprawnych; zapewniała miejsce spotkań koła brydżowego z udziałem osób starszych i niepełnosprawnych. Zapewniono dostęp do edukacji komputerowej, w tym bezpłatną naukę korzystania z sieci, poczty, zakupów w internecie itp. -

	zapewniała miejsce spotkań koła brydżowego z udziałem osób starszych i niepełnosprawnych. Udostępniano dostęp do edukacji komputerowej, w tym bezpłatna nauka korzystania z sieci, poczty, zakupów w Internecie itp. – MBP W okresie przedświątecznym dzieci ze szkół wraz z nauczycielami odwiedzali osoby starsze i niepełnosprawne w ich domach.
12.	KPP w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowała 2 debaty społeczne pn. „Seniorze bądź ostrożny, bezpieczna tożsamość, nieskradzione życie”.
13.	Na terenie powiatu nowodworskiego remontowane są nawierzchnie chodników, jednocześnie wykonywane są obniżenia krawężników przy przejściach dla pieszych, co ułatwia osobom niepełnosprawnym sprawniejsze poruszanie się.
14.	Na terenie miasta Krynica Morska większość obiektów użyteczności publicznej jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością.
15.	Budynek Urzędu Gminy w Sztutowie dostosowany jest do obsługi osób z niepełnosprawnością. Posiada podjazd dla wózków inwalidzkich, w związku z tym osoby z niepełnosprawnością obsługiwane są przez pracowników Urzędu Gminy jak i również przez pracowników GOPS na parterze budynku urzędu gminy.
16.	Fundacja „WRÓĆ” w Jantarze pozyskała środki finansowe w ramach których, placówka OREW w Jezierniku została poddana gruntownej termomodernizacji. Zadanie zrealizowano w ramach konkursu 10.2.1 RPO WP. Dzięki ociepleniu, wprowadzeniu nowoczesnych systemów grzewczych, klimatyzacji i wentylacji w całym obiekcie w znaczący sposób poprawiły się warunki pobytu i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.
17.	W budynkach WTZ na bieżąco likwidowane są bariery architektoniczne oraz znoszone są bariery w komunikowaniu się zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Wspieranie osób niepełnosprawnych w ramach zadań powiatu finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
 - b) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze;
 - c) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami;
 - d) usług tłumacza języka migowego, tłumacza – przewodnika;
 - e) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;

2. Wdrażanie i realizacja programów na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, ze środków pozyskiwanych m.in. z PFRON, UE;
3. Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego i socjalnego dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin;
4. Promowanie i wspieranie działalności warsztatów terapii zajęciowej na terenie Powiatu Nowodworskiego.

L.p.	Działania
1.	PCPR w Nowym Dworze Gdańskim dofinansowuje ze środków PFRON uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów. W roku 2018 liczba ubiegających się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ogółem wynosiła 177 osób (w tym 31 opiekunów). Wyplacono dofinansowanie dla 51 osób (w tym 11 opiekunów) na łączną kwotę 48.715,00 zł, z czego: dla 35 osób dorosłych (w tym 4 opiekunów) na kwotę 33.905,00 zł oraz dla 16 dzieci i młodzieży (w tym 7 opiekunów) na kwotę 14.810,00 zł. W siedzibie PCPR w Nowym Dworze Gdańskim udostępniano osobom indywidualnym zgromadzone oferty i rejestr ośrodków uprawnionych do organizowania turnusów rehabilitacyjnych z udziałem dofinansowania z PFRON. Przedstawiano możliwości skorzystania z tej formy rehabilitacji, udzielano indywidualnej pomocy uczestnikom w kompletowaniu wniosków o przyznanie dofinansowania. Na bieżąco współpracowano z organizatorami turnusów w zakresie prawidłowego rozliczenia się z przekazanego dofinansowania (na podstawie faktury lub innego dokumentu potwierdzającego zakup usługi przez osobę niepełnosprawną).
2.	PCPR ze środków PFRON dofinansował zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych - wyplacono środki finansowe w wysokości 168.225,00 zł, z czego: 110.763,00 zł dla niepełnosprawnych osób dorosłych (348 wniosków), natomiast 57.462,00 zł dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do 25 roku życia uczącą się i niepracującą (55 wniosków). W ramach powyższego zadania wpłynęło 413 wniosków od osób indywidualnych na kwotę 224.603,00 zł.

3.	PCPR w Nowym Dworze Gdańskim realizuje zadanie dotyczące likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, które finansowane jest ze środków PFRON. W ramach likwidacji wyżej wymienionych barier zostało złożonych 13 wniosków na łączną kwotę 67.258,00 zł. Zawarto 8 umów na łączną kwotę 20.000,00 zł na likwidację barier funkcjonalnych, w tym: 5 umów na likwidację barier architektonicznych na kwotę 15.500,00 zł oraz 3 umowy na likwidację barier technicznych na kwotę 4.500,00 zł. Celem likwidacji barier architektonicznych i technicznych jest umożliwienie osobie niepełnosprawnej samodzielnego korzystania z urządzeń, ciągów komunikacyjnych, swobodnego poruszania się itp. W zależności od rodzaju niepełnosprawności oraz indywidualnych potrzeb wybierane są sposoby likwidacji istniejących utrudnień. Natomiast likwidacja barier w komunikowaniu pozwoli osobom niepełnosprawnym na sprawniejsze porozumiewanie się, a także uczestniczenie w życiu społecznym. Maksymalne dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi do 95 % kwoty zadania i nie może przekroczyć piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.
4.	Do PCPR w ramach zadania - Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych – zostały złożone 2 wnioski (PZN oraz PZERiN) na łączną kwotę 3.960,00 zł. Do realizacji przyjęto oba wnioski, na które przeznaczono kwotę w łącznej wysokości 1.980,00 zł. W ramach dofinansowania PZN zorganizował Międzynarodowy Dzień Białej Laski, natomiast PZERiI zorganizował „Dzień Seniora”. Ogólnie z dofinansowania skorzystały 104 osoby niepełnosprawne.
5.	W 2018 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych Powiat Nowodworski realizował pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON. W ramach powyższego programu została zawarta umowa w dniu 23 kwietnia 2018 r. Na podstawie zawartej umowy Powiat Nowodworski otrzymał 127.121,98 zł na realizację powyższego programu. Realizacją programu zajmuje się PCPR. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu, społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Do PCPR w Nowym Dworze Gdańskim wpłynęło 27 wniosków na łączną sumę 126.450,35 zł. Zawartych zostało 27 umów na łączną kwotę 120.150,35 zł, w tym: „Moduł I” – 12 umów na łączną kwotę 73.737,60 zł; „Moduł II” – 15 umów na łączną kwotę 46.412,75 zł. Osoby niepełnosprawne w roku 2018 w ramach powyższego programu otrzymały dofinansowanie na pomoc: w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu; w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym; pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy, co najmniej na III poziomie jakości; w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (np. przedszkole) a także pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

6.	W roku 2018 Powiat Nowodworski przystąpił do programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III”. W lutym 2018 r. złożono do PFRON w Gdańsku wystąpienie na 2 projekty – (po jednym w ramach obszaru B i D). W lipcu ubiegłego roku podpisana została umowa pomiędzy PFRON Oddział Pomorski w Gdańsku a Powiatem Nowodworskim, na jeden projekt, który uzyskał dofinansowanie w wysokości 59 361,35 zł. Projekt ten dotyczył przystosowania istniejących nawierzchni, dróg, placów, chodnika, wjazdu i wyjazdu na teren Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Drewnicy.
7.	POIK zapewniał osobom niepełnosprawnym pomoc psychologa, prawnika oraz pracownika socjalnego.
8.	Na terenie powiatu nowodworskiego swoje siedziby mają trzy warsztaty terapii zajęciowej, w których uczestniczy 66 osób niepełnosprawnych. Na ich działalność i funkcjonowanie przekazano ze środków PFRON 1.095.329,00 zł oraz 121.704,00 zł środków Powiatu Nowodworskiego. Warsztaty powstały przy Stowarzyszeniach: - WTZ w Nowym Dworze Gdańskim - Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim - WTZ w Marzęcinie – Stowarzyszenie dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie, - WTZ w Jantarze – Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze. WTZ to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy zawodowej możliwość udziału w rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez terapię zajęciową zmierzającą do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędną do samodzielnego i aktywnego życia w środowisku na miarę jego potrzeb i możliwości. Do uczestnictwa w terapii w ramach warsztatów terapii zajęciowej przyjmowane są osoby, które w orzeczeniu Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności mają wskazanie do rehabilitacji w warunkach warsztatu terapii zajęciowej. Realizacja terapii zajęciowej prowadzona w warsztacie terapii zajęciowej odbywa się poprzez m. in.: ogólne usprawnianie; rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej;

przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej; rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy; rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

Nadmienić należy, że każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany na podstawie zgromadzonych dokumentów, wywiadów środowiskowych, obserwacji, działań i zachowań w warsztacie.

WTZ jest placówką pobytu dziennego. Czas trwania zajęć dla uczestników wynosi 7 godzin dziennie, od poniedziałku do piątku.

W WTZ w Nowym Dworze Gdańskim przebywa 21 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach tj.: gospodarstwa domowego, plastyczna, włókienniczo – komputerowa, papieru czerpanego i przygotowania zawodowego.

W WTZ w Marzęcinie przebywa 20 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w czterech pracowniach: dziewiarsko – plastyczna, ogrodniczo – artystyczna, stolarsko – malarska, gospodarstwa domowego. Natomiast w WTZ w Jantarze jest 25 uczestników. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w pięciu pracowniach: życia codziennego, stolarska, plastyczno – komputerowa, rękodzieła oraz ogrodnicza. Formą zajęć w warsztatach są m.in.:: kinezyterapia, artreterapia, ergoterapia, socjoterapia, muzykoterapia, sylwioterapia, ludoterapia, rehabilitacja ruchowa, psychoterapia i wsparcie psychologiczne, papieroplastyka.

Stowarzyszenia przy których powstały warsztaty udzielały wsparcia uczestnikom poprzez darowizny rzeczowe, pomoc finansową, współpracę z opiekunami osób niepełnosprawnych. Kontakty z opiekunami uczestników warsztatów odbywają się poprzez rozmowy indywidualne i telefoniczne, korespondencję, wizyty w domu rodzinnym uczestnika, pracownicy warsztatów starają się pomagać w rozwiązywaniu codziennych problemów życiowych. Wszystkie stowarzyszenia, przy których funkcjonują warsztaty terapii zajęciowej, współpracują ze sobą oraz innymi organizacjami pozarządowymi, lokalnymi instytucjami, służbą zdrowia i oświatą w zakresie rehabilitacji, opieki medycznej, pedagogicznej oraz przyuczenia do zawodu. Każdy z warsztatów na bieżąco, w miarę swoich możliwości poprawia stan techniczny budynku oraz dba o jego wygląd estetyczny a także pracowni, w których odbywają się zajęcia terapeutyczne.

Uczestnicy warsztatów na bieżąco mają zapewnione wsparcie w ramach indywidualnej lub grupowej pomocy psychologicznej. Uczestnicy warsztatów w ramach integracji ze środowiskiem biorą czynny udział w różnego rodzaju imprezach i wyjazdach integracyjnych, wyjazdach do kina i teatru, wycieczkach krajoznawczych, spartakiadach sportowych, edukacyjnych, sprawnościowych (m.in.: „Dzień Matki”; „Dzień Ojca”; „Dzień Kobiet i Dzień Chłopaka; Dzień Mężczyzny; zabawa Walentynkowa; zabawa Andrzejkowa; rzut Podkową we Władysławowie; wycieczka do Darłówka (Nowy Dwór Gdański); wycieczka do miejscowości Krukłanek, Jastrzębiej Góry, Gdańska

(Marzęcino); wycieczka do Chmielna, do Parku Ewolucji (Jantar); wyjazdy nad morze; wyjazdy do lasu na grzybobranie; wspólne imprezy integracyjne dla wszystkich uczestników warsztatów „Pożegnanie lata” organizowane przez warsztat w Nowym Dworze Gdańskim, bal karnawałowy w Rybinie organizowany przez warsztat w Jantarze; ognisko integracyjne dla wszystkich uczestników warsztatów w Osłonce organizowane przez Marzęcino; zawody rowerowe, turniej „bocci” w Elblągu, Jaselka i wiele innych. Uczestnicy WTZ z Nowego Dworu Gdańskiego porządkowali groby nieżyjących koleżanek i kolegów, byłych uczestników WTZ.

Organizowane są także kursy, wystawy prac uczestników warsztatów. Udział w takich przedsięwzięciach szeroko promuje sport, rekreację, kulturę i turystykę wśród osób niepełnosprawnych, jak i osób pełnosprawnych. Każdego roku uczestnicy warsztatów przygotowują i uroczystie obchodzą Święta Wielkanocne, Święta Bożonarodzeniowe. Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze zorganizowało „IV Mistrzostwa w Poławianiu Bursztynu dla osób niepełnosprawnych”. Zespół Szkolno - Przedszkolny w Marzęcinie udziela bezpłatnie hali sportowej dla uczestników warsztatu w Marzęcinie.

Cel strategiczny 3

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Prowadzenie i finansowanie szkoleń i przekwalifikowań stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych w celu podniesienia kwalifikacji oraz podjęcia zatrudnienia;
2. Przystosowanie i tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
3. Organizacja staży zawodowych u pracodawcy celem zdobycia doświadczenia zawodowego;
4. Kierowanie osób niepełnosprawnych do wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych na rzecz gminy;
5. Wsparcie finansowe dla osób niepełnosprawnych rozpoczynających działalność gospodarczą;
6. Promowanie wśród pracodawców informacji o preferencyjnych warunkach zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
7. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie aktywizowania zawodowego osób niepełnosprawnych;
8. Prowadzenie doradztwa i poradnictwa zawodowego;
9. Wspieranie oraz zachęcanie do powstawania podmiotów ekonomii społecznej – spółdzielni socjalnych zatrudniających osoby niepełnosprawne, Zakładów Aktywności Zawodowej;
10. Udział Powiatu w programach na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

L.p.	Działania
1.	PUP w 2018 r. podjął następujące działania wobec osób niepełnosprawnych: 1. Wsparcie spółdzielni socjalnych w ramach środków pozyskanych z rezerwy ministra dla 7 osób (w tym 2 osób niepełnosprawnych). Formy wsparcia: - refundacja częściowego wynagrodzenia za osoby zatrudnione w spółdzielniach socjalnych (za 6 osób), - przyznanie jednorazowych środków na przystąpienie do spółdzielni socjalnej (dla 1 osoby). 2. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych niepełnosprawnych oraz bezrobotnych, którzy sprawowali opiekę nad osobą zależną, w szczególności niepełnosprawną w ramach środków pozyskanych z rezerwy ministra dla 19 osób, w tym dla 2 osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Formy wsparcia: - prace społecznie – użyteczne. 3. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w wieku powyżej 45 roku życia w ramach środków pozyskanych z rezerwy ministra dla 38 osób, w tym dla 1 osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Formy wsparcia: - prace interwencyjne organizowane na okres 6 m-cy, -przyznanie pracodawcom refundacji kosztów, poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej, - zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia. 4. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia w ramach środków pozyskanych z rezerwy ministra dla 142 osób, w tym dla 1 osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Formy wsparcia: - szkolenia indywidualne i grupowe dla osób bezrobotnych, - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, - przyznanie pracodawcom refundacji kosztów, poniesionych na utworzenie i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej, - zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia. 5. Program Regionalny Województwa Pomorskiego pn. <i>Praca dla Pomorzan</i> skierowany do osób w szczególności z obszarów wiejskich, osób w wieku 30-50 lat, osób o niedopasowanych kompetencjach i kwalifikacjach zawodowych. W ramach programu zaktywizowano 130 osób, w tym 2 osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Formy wsparcia: - szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia,, - roboty publiczne, - staże zawodowe na okres 6 m-cy, - przyznanie pracodawcom refundacji kosztów, poniesionych na utworzenie

i wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej,

- zwrot kosztów dojazdu do pracy z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia.

6. Regionalny Program Operacyjny WP 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.2.1

– mechanizm ZIT dla PUP, skierowany do 25 osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+, dla których ustalony został II profil pomocy. W projekcie tym wzięło udział 25 osób, z czego 2 osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.

Formy wsparcia:

- szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia,
- refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy,
- prace interwencyjne,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

7. Regionalny Program Operacyjny WP 2014-2020 Oś Priorytetowa 5 Poddziałanie 5.1.1

– dla PUP, skierowany do 182 osób bezrobotnych w wieku powyżej 30 roku życia, w szczególności do: osób długotrwale bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, osób niepełnosprawnych i 50+, dla których ustalony został II profil pomocy. W projekcie tym wzięło udział 182 osoby, z czego 6 osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.

Formy wsparcia:

- szkolenia indywidualne pod zapewnienie zatrudnienia,
- refundacje dla pracodawców na stworzenie nowych miejsc pracy,
- staże zawodowe organizowane u pracodawcy,
- prace interwencyjne,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

8. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER) Oś Priorytetowa 8.1

skierowany do osób młodych do 29 r.ż., tzw. grupy NEET, dla których ustalony został II profil wsparcia. W projekcie wzięło udział 165 osób, w tym 2 osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.

Formy wsparcia:

- bony szkoleniowe pod potrzeby pracodawcy,
- bony stażowe 6-miesięczne, po których następuje zatrudnienie na okres kolejnych 6-ciu miesięcy,
- staże zawodowe,
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej,
- bony zasiedleniowe dla osób, które zmieniają miejsce zamieszkania w wyniku podjęcia zatrudnienia w odległości co najmniej 80 km od dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź czas dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca wykonywania pracy i z powrotem przekracza 3 godziny.

9. PFRON – środki pozyskane w wyniku podziału algorytmu z przeznaczeniem na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych w ramach:

	- przyznania pracodawcom refundacji kosztów poniesionych na utworzenie i wyposażenie 1 stanowiska pracy dla skierowanej osoby niepełnosprawnej – 30.000,00 zł, - przyznania jednorazowych środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej dla 1 osoby niepełnosprawnej – 30.000,00 zł, 10. Porozumienie o realizację Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) wdrażanego w ramach projektu pn. „AFLATOUN – znaczy zmiana dla mieszkańców Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański” w ramach dofinansowania ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WP na lata 2014 – 2020 Poddziałanie 6.1.2 Celem Programu PAI była poprawa sytuacji osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, dla których ustalony został profil III pomocy. W ramach ww. programu 10 osób (w tym 1 osoba z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności) skorzystało z prac społecznie – użytecznych przez okres 2 m-cy. W ramach aktywnych form wsparcia zaktywizowanych zostało ogółem 22 osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności ze środków pozyskanych na ww. programy.
2.	Na terenie Gminy Stegna działają dwie Spółdzielnie Socjalne „Partner” i „Serwis Stegna” dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym m.in. osób niepełnosprawnych. Spółdzielnia „Partner” została założona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych "DAR" w Jantarze i inne osoby fizyczne. Świadczy ona usługi opiekuńcze, pralnicze, zajmuje się również pielęgnacją terenów zielonych. Spółdzielnia zatrudnia 8 osób na stałe (niektórzy w niepełnym wymiarze czasu pracy) oraz 5 osób zatrudnionych było na sezon. Natomiast Spółdzielnia „Serwis Stegna” została utworzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych "DAR" w Jantarze oraz Gminę Stegna. Spółdzielnia ta zajmuje się kompleksowymi usługami komunalnymi - sprzątaniami, czyszczeniem, porządkowaniem, a także w partnerstwie zajmuje się usługami stolarskimi i remontowymi. Spółdzielnia zatrudnia na stałe 8 osób oraz 9 osób zatrudnionych było jako pracownicy sezonowi. Spółdzielnie działają na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji. Praca w spółdzielni ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu.
3.	Urząd Gminy w Sztutowie w roku 2018 w ramach prac interwencyjnych zatrudnił jedną osobę niepełnosprawną.

Cel strategiczny 4

Wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością poprzez terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną;
2. Udzielanie kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka;
3. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży w podejmowaniu decyzji edukacyjno –

- zawodowych;
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej dostępu do edukacji na wszystkich szczeblach nauczania;
 5. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży i osób dorosłych w podejmowaniu edukacji na poziomie wyższym;
 6. Wspieranie działań z zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
 7. Szkolenie kadry pedagogicznej z zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.

L.p.	Działania
1.	PPP w Nowym Dworze Gdańskim wykonała ogólnie 1.647 badań diagnostycznych (były to badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne oraz przesiewowe). Poradnia wydała 96 orzeczeń z różnym rodzajem dysfunkcji i niepełnosprawności (m.in.: niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, autyzm, niepełnosprawność ruchowa - afazja ruchowa, niepełnosprawność sprzężona, wczesne wspomaganie, słabe słyszenie, słabe widzenie). W PPP dzieci objęte były terapią: logopedy, psychologa oraz pedagoga. Na terenie poradni odbyły się terapie oraz zajęcia dla dzieci i uczniów m.in.: zajęcia edukacyjno – rozwojowe, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne/terapia pedagogiczna, terapia psychologiczna, wspomaganie rozwoju małego dziecka (0-4 lat), wspomaganie rozwoju małego dziecka (5-6 lat), terapia logopedyczna, terapia jąkania (grupowa), terapia dzieci autystycznych i z zespołem Aspergera, zajęcia z uczniami zdolnymi. PPP organizowała także spotkania dla rodziców dzieci objętych zajęciami: wspomagające rozwój, praca psychologiczna – indywidualna z rodzicami, edukacyjno – rozwojowe a także objętych terapią: autystyczną, pedagogiczną, jąkania, czy logopedyczną. W PPP znajduje się również Szkoła dla rodziców, ponadto prowadzone są również rozmowy terapeutyczno – wspierające lub psychoedukacyjne dla rodziców dzieci objętych terapią psychologiczną. Odbywają się również spotkania z rodzicami dzieci zdolnych objętych zajęciami w PPP. Terapią, spotkaniami oraz zajęciami na terenie poradni ogółem objętych zostało 570 osoby (dzieci, młodzież, rodzice, nauczyciele i pedagodzy). W PPP organizowane były także zajęcia dla pedagogów, psychologów, logopedów szkolnych i przedszkolnych oraz nauczycieli pracujących z dziećmi z autyzmem – łącznie udział wzięło 96 osób. PPP prowadziła także zajęcia oraz warsztaty na terenie innych placówek oświaty m.in.: dla dzieci i młodzieży , w których udział wzięło 1.938 osób - warsztaty edukacyjno – profilaktyczne (Jak się rodzi przemoc i jak sobie z nią radzić?; Jak radzić sobie ze stresem;

	Niebezpieczna strona smutku. Jak rozpoznać i poradzić sobie z depresją?; profilaktyka uzależnień; Stop agresji i in.), warsztaty z orientacji zawodowej (Wkraczam w wiek dojrzewania – co we mnie się zmienia), zajęcia z edukacji zawodowej (Matura i co dalej?; Jak podejmować decyzje?; Czynniki warunkujące wybór zawodu i szkoły; Orientacja zawodowa), obserwacje, Programy (Przyjaciele Zippiego; Kruszenie lodów – program edukacyjno – naprawczy; Cała Polska czyta dzieciom – Oskar i Pani Róża – o chorobie, cierpieniu, miłości i śmierci; Logopedia na wesoło, Zdolni z Pomorza i in.). Ponadto, PPP organizowała wykłady, warsztaty a także prelekcje na różne tematy zarówno dla rodziców (354 osoby) - (m.in. Kary i nagrody w wychowaniu; Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami dzieci; Gotowość dziecka do podjęcia nauki w szkole; Wpływ postaw rodzicielskich na zachowanie dzieci; dieta dziecka z autyzmem, leczenie biorezonansem; Gotowość szkolna – jak bawić się z dziećmi, by stymulować funkcje percepcyjne, Ćwiczenia artykulacyjne i oddechowe z wykorzystaniem tego co mamy w domu i.in.) jak i nauczycieli oraz pedagogów (96 osób) - (Jak sobie radzić z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów; Wpływ postaw rodzicielskich na zachowanie dzieci; Prawidłowy rozwój mowy; Sieć współpracy dla nauczycieli dzieci z autyzmem; Analiza opinii dzieci z deficytami rozwojowymi).
2.	Powiat Nowodworski przystąpił do Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin “Za życiem” (2017-2021). Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim na podstawie Uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim i Porozumienia między Ministerstwem Edukacji Narodowej i Powiatem Nowodworskim został wyznaczony do realizacji zadań powyższego Programu. W 2018 r. w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim zrealizowano 260 godzin zajęć z dziećmi z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (w tym konsultacje z rodzicami). W zajęciach brało udział 10 dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju lub stosowne zaświadczenie lekarskie, w wieku 2-5 lat. Zajęcia prowadziło 12 terapeutów. Głównym celem pracy z dziećmi było stymulowanie ich rozwoju i funkcjonowania we wszystkich sferach życiowych za pomocą metod aktywizujących, dbanie o wszechstronny rozwój na miarę możliwości, predyspozycji i potrzeb, kształtowanie sposobu komunikowania się z otoczeniem, nauka celowych zachowań.
3.	Fundacja „WRÓĆ” w Jantarze w 2018 r. kontynuowała działania na rzecz osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu nowodworskiego. Działania OREW w Jezierniku z zakresu edukacji, opieki i kompleksowego wsparcia terapeutyczno-rehabilitacyjnego były skierowane do 31 osób z niepełnosprawnością głęboką i sprzężoną, w wieku od 3 do 25 lat. Dla każdej z tych osób opracowano indywidualny program terapeutyczny, uwzględniający zarówno wyniki diagnozy opracowanej przez PPP badań lekarskich, informacji od rodziców i opiekunów prawnych oraz okresowych ocen opracowanych przez zespół terapeutyczny realizujący program.

W ramach programu rewalidacyjnego i edukacyjnego placówki, od stycznia do grudnia – z wyłączeniem wakacji letnich - zrealizowano około 25000 godzin zajęć z zakresu komunikacji alternatywnej, rehabilitacji funkcjonalnej, terapii poznawczych, muzykoterapii, samoobsługi, stymulacji sensorycznej, hydroterapii.

Uczestnicy otrzymali dodatkowo 7776 godzin wsparcia, w tym dodatkowe zajęcia z terapii poznawczych i rozwoju społecznego, animaloterapii z hipoterapią, terapii wad postawy i chodu, terapii motoryki ręki i koordynacji wzrokowo-ruchowej, terapii komunikacji i porozumiewania się, terapii wodnych w ramach dofinansowanego ze środków PFRON projektu pn. „Sprawność + Komunikacja = Samodzielność”, którego celem jest zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych poprzez realizację zajęć z zakresu ciągłej rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną w OREW w Jezierniku w okresie 01.04.2018 – 31.03 2021”. Projekt jest kontynuacją wcześniej realizowanych zadań zleconych PFRON.

Od października OREW przystąpił do udziału w pilotażowym programie PFRON „Rehabilitacja 25 plus”, którym objęto trzech absolwentów placówki. W oparciu o indywidualny program opracowany dla każdej z tych osób, w roku 2018 skierowano do nich 900 godzin zajęć z zakresu rehabilitacji społecznej.

W roku 2018 na terenie placówki rozpoczęto realizację Ogrodu Polisensorycznego oraz organizację pracowni Integracji Sensorycznej. Zakup wyposażenia pracowni oraz pomocy dydaktycznych umożliwiających uczestnikom korzystanie z nowoczesnych środków technicznych, służących usprawnianiu umiejętności komunikacyjnych oraz samodzielności, dofinansowano ze środków PFRON, w ramach realizowanych programów oraz subwencji oświatowej.

Kadra Fundacji kontynuowała udział w szkoleniach zawodowych, pozyskując specjalistyczne umiejętności ze stosowania nowoczesnych metod i technik terapeutycznych w pracy z osobami z niepełnosprawnością, w tym w ramach projektu 3.2.1 RPO WP „Zobacz, co mówię. Komunikacja alternatywna w rozwoju kluczowych kompetencji o charakterze społecznym uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną”. W projekcie uczestnicy placówki otrzymali ponad 2180 godzin dodatkowych zajęć z komunikacji alternatywnej, jako podstawowej kompetencji kluczowej o charakterze społecznym uczniów nie posługujących się mową werbalną.

Kontynuowano także indywidualne i grupowe działania na rzecz osób z niepełnosprawnością w Ośrodku Hipoterapii i Animaloterapii oraz Ośrodku Basenoterapii w Jantarze, w tym w oparciu o współpracę z placówkami oświatowymi i organizacjami wspierającymi osoby z niepełnosprawnością z terenu powiatu nowodworskiego.

Cel strategiczny 5

Zwiększenie dostępności w zakresie rehabilitacji leczniczej i usprawniającej

Kierunki działań:

1. Edukacja zdrowotna i propagowanie zdrowego stylu życia;
2. Zwiększenie dostępności do rehabilitacji stacjonarnej poprzez zwiększenie miejsc wczesnej i późnej rehabilitacji w jednostkach ochrony zdrowia;
3. Rozwój wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego;
4. Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych (dom pomocy społecznej, zakład opiekuńczo – leczniczy itp.);
5. Wspieranie rehabilitacji prowadzonej przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych;
6. Rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych i teleopieki w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych;
7. Wspieranie programów rehabilitacji medycznej.

L.p.	Działania
1.	PCPR udostępnia nieodpłatnie używany sprzęt rehabilitacyjny osobom niepełnosprawnym, który składowany jest w WTZ w Nowym Dworze Gdańskim. W wypożyczalni znajdują się: wózki inwalidzkie, chodziki, balkoniki, kule.
2.	Fundacja „WRÓĆ” w Jantarze na terenie OREW w Jezierniku prowadzi odpłatnie wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. W zasobach wypożyczalni znajdują się m.in.: łóżka rehabilitacyjne, materace przeciwoleżynowe, koncentratory tlenu, różnej wielkości wózki inwalidzkie, w tym elektryczne, pionizatory itp. Wypożyczony sprzęt dowożony jest do wypożyczającego przez Fundację a także odbierany po uzyskaniu informacji, że sprzęt jest już niepotrzebny.
3.	GOPS w Ostaszewie zatrudnia wykwalifikowaną pielęgniarkę neuropsychiatryczną oraz opiekunki domowe, które stale świadczą pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w domach podopiecznych. Z usług opiekuńczych korzystało 18 osób, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych 8 osób. Ponadto OPS udziela pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz opiekunom w formie wypłacanych zasiłków dla opiekunów. Pracownicy socjalni na bieżąco monitorują sytuację osób niepełnosprawnych poprzez wizyty środowiskowe, a gdy sytuacja tego wymaga udzielają wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych lub żywności z Banku Żywności w Tczewie. W 2018 r. z powodu niepełnosprawności udzielono pomocy w formie finansowej oraz pracy socjalnej łącznie 73 rodzinom, w tym dla 162 osób. Dla trzech osób finansowano pobyt w DPS. Ponadto z osobami niepełnosprawnymi prowadzona jest ciągła praca socjalna.

4.	GOPS w Sztutowie realizował wypłatę świadczeń rodzinnych dotyczących wsparcia osób niepełnosprawnych tj.: dodatki do świadczenia rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna. Z osobami niepełnosprawnymi prowadzona jest ciągła praca socjalna. Na terenie Gminy Sztutowo od roku 2014 działa system Telefonicznej Opieki Domowej PCO (Teleopieka). Zapewnia on szybki dostęp do pomocy medycznej dla osób z grupy podwyższonego ryzyka, w tym osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie gminy. W roku 2018 z tej formy pomocy skorzystało 8 osób. Koszty związane z tym przedsięwzięciem tj. koszty opłaty abonamentu i dzierżawa aparatów telefonicznych dla osób korzystających z tej formy pomocy ponosi w całości Gmina Sztutowo.
5.	GOPS w Stegnie osobom niepełnosprawnym udziela wsparcia w postaci finansowej, usług opiekuńczych, pracy socjalnej, porad psychologa, prawnika. Ośrodek świadczy usługi opiekuńcze, które wykonuje Spółdzielnia Socjalna „PARTNER” w Stegnie. Na terenie gminy Stegna działa system Telefonicznej Opieki Domowej PCO (Teleopieka). Zapewnia on szybki dostęp do pomocy medycznej dla osób z grupy podwyższonego ryzyka zamieszkałych na terenie gminy. Umożliwia on całodobowe wzywanie pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub bezpieczeństwa, poprzez kontakt z Centrum Operacyjno – Alarmowym w ramach tzw. ”czerwonego przycisku alarmowego”, który w przypadku odebrania sygnału z identyfikacją podopiecznego na skutek wciśnięcia przez niego przycisku podejmuje stosowną interwencję. GOPS w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Niepełnosprawnych „DAR” w Jantarze realizowała projekt „Gmina Stegna – Rozwój Usług Społecznych”, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Celem projektu był wzrost samodzielności i zaradności osób niesamodzielnych poprzez zwiększenie dostępu do miejsc świadczenia usług społecznych. W ramach projektu 10 osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych z terenu gminy Stegna mogło skorzystać z usług opiekuńczych, rehabilitacji i wsparcia psychologa. W celu przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej oraz osób niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej GOPS w roku 2018 udzielił pomocy społecznej dla 159 rodzin, w których gospodaruje 250 osób.
6.	MOPS w Krynicy Morskiej realizował działania pomocowe dla rodzin z osobą niepełnosprawną, w tym z osobą chorą i zaburzoną psychicznie. Miały miejsce odwiedziny środowiskowe lekarza domowego i pielęgniarki środowiskowej, porady lekarskie i pielęgniarskie, organizacja usług opiekuńczych świadczonych przez opiekuna z ośrodka pomocy społecznej w środowisku, udzielanie wsparcia finansowego przewidzianego ustawą o świadczeniach rodzinnych dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, pomoc i wsparcie specjalistów w postaci doradztwa psychologicznego oraz terapii uzależnień.

	W zakresie rozszerzenia wsparcia dla osób starszych, w tym osób niepełnosprawnych miało miejsce: prowadzenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (22 osoby); prowadzono pracę socjalną poprzez: informowanie o przysługujących uprawnieniach, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych; przekazywanie informacji dla Koła PZERI o możliwości korzystania z usług opiekuńczych; diagnoza środowiska pod kątem osób samotnych, niemających wsparcia ze strony rodziny; 2 mieszkańców Gminy Krynica Morska przebywało w domach pomocy społecznej. Realizowano uchwałę Rady Miejskiej „Posiłek dla seniora” (środki własne) gwarantując ciepły posiłek 7 podopiecznym, którzy mieli trudności w samodzielnym sporządzeniu gorącego posiłku, a przekraczają kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z gorącego posiłku z częściową odpłatnością. Ponadto osoby przekraczające kryterium dochodowe, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą otrzymać pomoc finansową w postaci zasiłku celowego z częściową odpłatnością. Realizowano program „OPIEKA 75+” na terenie gminy miasta Krynica Morska – wsparciem w tej formie usług opiekuńczych zostało objętych 8 osób, dotacja pochodziła od Wojewody Pomorskiego w Gdańsku. Propagowano informacje dotyczące Teleopieki oraz tzw. „Kopert życia”, jest to akcja skierowana jest do osób przewlekle chorych, starszych, samotnych, niepełnosprawnych i polega na umieszczeniu w specjalnie przygotowanych kopertach najważniejszych informacji o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki, kontaktach do najbliższych, danych osobowych, w tym nr PESEL. Pakiet z takimi informacjami powinien być przechowywany w lodówce, czyli miejscu, które jest prawie w każdym domu i zarazem jest łatwo dostępne. Promowanie ustawy „Za życiem” i informowanie o wynikających w niej uprawnieniach. Istnieje możliwość do bezpłatnego korzystania z wynajęcia sprzętu rehabilitacyjnego w MOPS (kule, wózki inwalidzkie, itp.)
7.	MGOPS w Nowym Dworze Gdańskim świadczy m.in. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania nad osobą chorą, ta formą pomocy objętych zostało 89 osób; pomoc rzeczową dla osób objętych usługami opiekuńczymi w formie paczek świątecznych; osoby niepełnosprawne są beneficjentami Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.
8.	Na terenie powiatu nowodworskiego znajdują się ośrodki rehabilitacyjne, które organizują dla osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami 14 - dniowe turnusy rehabilitacyjne dofinansowane ze środków PFRON
9.	W placówkach opieki zdrowotnej organizowane były różnorakie badania specjalistyczne dla mieszkańców z terenu powiatu nowodworskiego.
10.	W poradni ortopedycznej oraz innych placówkach opieki zdrowotnej na bieżąco wypisywane są wnioski dotyczące zaopatrzenia ortopedycznego, oraz środków pomocniczych, typu: wózki inwalidzkie, chodziki, obuwie ortopedyczne itp.

Cel strategiczny 6

Rozpowszechnianie wiedzy o problematyce związanej z niepełnosprawnością oraz umożliwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do informacji

Kierunki działań:

1. Inicjowanie tworzenia punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
2. Dostosowanie stron internetowych jednostek organizacyjnych powiatu i gmin do potrzeb osób niepełnosprawnych;
3. Opracowanie informatora, ulotek dla osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw i uprawnień;
4. Poradnictwo z zakresu ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym;
5. Zaangażowanie lokalnej prasy, mediów do współpracy w zakresie poszerzenia informacji skierowanej na problematykę osób niepełnosprawnych;
6. Szkolenie kadr zajmujących się obsługą osób niepełnosprawnych.

L.p.	Działania
1.	Pracownicy PCPR w Nowym Dworze Gdańskim oraz OPS na bieżąco udzielali informacji osobom niepełnosprawnym na temat możliwości dofinansowania i dostępności do usług rehabilitacyjnych oraz na temat ulg i uprawnień, jakie im przysługuje. Pracownicy powyższych instytucji pomagają także osobom i ich rodzinom w podjęciu działań w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności czy też prawa do renty z organów emerytalno – rentowych. Informują również na temat przysługujących świadczeń w ramach ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy społecznej. Pomagają również w wypełnianiu stosownych dokumentów.
2.	Na tablicy ogłoszeń PCPR na bieżąco zamieszcza się informacje dotyczące osób niepełnosprawnych.
3.	Pracownicy PCPR wykonali ulotki dotyczące działalności jednostki oraz możliwości uzyskania różnych form pomocy przez osoby niepełnosprawne. Ulotki zostały rozesłane do instytucji oraz szkół na terenie powiatu nowodworskiego.
4.	PCPR współpracuje z lokalnymi mediami, gdzie przekazywane są materiały dotyczące programów oraz projektów realizowanych przez jednostkę, a także PFRON.

5.	PCPR na bieżąco aktualizuje stronę internetową (dostosowana do osób niepełnosprawnych), na której znajdują się m.in. wnioski do pobrania na dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym; likwidacji barier; sprzętu rehabilitacyjnego; przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ze środków PFRON; wnioski do orzecznictwa celem uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności; karty parkingowej jak i również legitymacji dla osoby niepełnosprawnej. Na stronie znajdują się także procedury realizacji złożonych wniosków, informacje o programach ogłaszanych przez PFRON.
6.	PUP w celu lepszego dotarcia do osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych wszelkie oferty pracy, komunikatory czy informacje zamieszcza w lokalnej prasie. W budynkach użyteczności publicznej znajdują się Infomaty PUP, które pozwalają m.in. przeglądać przedstawione oferty. PUP propaguje możliwość dokonania zapisów do rejestracji jak i samej rejestracji w urzędzie pracy przez Internet.
7.	W Urzędzie Miasta oraz Miejskiej Bibliotece Publicznej w Krynicy Morskiej, na bieżąco są umieszczane informacje dotyczące aktualnej oferty kulturalnej i sportowej w formie plakatów, ulotek, ogłoszeń na stronie internetowej.
8.	Strona Internetowa Urzędu Gminy w Sztutowie dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.
9.	Pracownicy PCPR brali udział w szkoleniach organizowanych przez PFRON.

5. Zakończenie

Opracowanie, realizacja i monitoring „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” uwzględniając programy pomocy społecznej, skupia się na profilaktyce, eliminacji i rozwiązywaniu problemów społecznych osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Monitoring niniejszego dokumentu dzięki danym przekazanym przez podmioty uczestniczące w realizacji zadań strategicznych i działające na różnych szczeblach zarządzania pozwoliło wskazać skalę i stopień realizacji przyjętych celów.

Z analizy powyższego dokumentu wynika, iż zarówno partnerzy Strategii jak i inne jednostki samorządowe oraz organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu nowodworskiego zaangażowały się w realizację Strategii wykorzystując doświadczenie, własny potencjał i zasoby przy pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym oczekującym wsparcia. Wykorzystując dostępne formy pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii, warsztatów, wyspecjalizowanej pracy socjalnej podejmowały inicjatywy mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa społecznego mieszkańcom Powiatu. Pracowały między innymi nad zmniejszeniem skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnieniem rodzin oraz wyrównywaniem szans osób

niepełnosprawnych.

Sprawozdanie za 2018 r. dotyczące realizacji działań w ramach poszczególnych celów Strategii zawiera ocenę skuteczności polityki społecznej w Powiecie, którą należy uznać za dobrą. Mając na uwadze wielokierunkowy model podejścia do problemów społecznych w różnych obszarach życia społecznego, realizatorzy podejmowali działania nie koncentrując się wyłącznie na wsparciu materialnym mieszkańcom wymagającym pomocy, ale przede wszystkim włączyli się w rozwiązywanie problemów i eliminowanie zjawisk społecznie niepożądanych służąc wsparciem ku poprawie standardów życia w obszarze edukacji, kultury, wypoczynku, ochrony zdrowia czy zatrudnienia.

Dziesięcioletni okres wprowadzania zmian społecznych w Powiecie Nowodworskim mamy nadzieję, że zaowocuje wzmożonym rozwojem społeczno-gospodarczym, ograniczeniem występowania zintensyfikowanych i rozpoznanych skutków problemów społecznych oraz szeroko rozumianą poprawą jakości życia mieszkańców.

Z raportu wynika, iż już w kontekście podniesienia poziomu bezpieczeństwa na terenie powiatu podejmowano liczne działania profilaktyczno-edukacyjne w placówkach oświatowych, działania prewencyjne prowadzone przez policję, przedstawiono bogatą ofertę dostępu do alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i dorosłych. Działania służb i instytucji pomocowych oparte na współpracy partnerskiej służyły integracji społecznej na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności.

Warto podkreślić, że tylko działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu godności różnorodności kulturowej człowieka. Akceptując podstawowe prawa obywatela skutecznie wspomaga się jednostki, rodziny i grupy społeczne w realizacji ich celów życiowych.

Mając na uwadze cele i działania ujęte w Strategii prognozujemy zmiany, które już zostają wprowadzane a mamy nadzieję, iż na trwałe wpiszą się w działania realizowane przez instytucje pracujące na różnych obszarach pomocy społecznej, które wpłyną na poprawę jakości warunków życia mieszkańców, wyrównywanie różnic socjalnych występujących w środowisku wzmacniając integrację i bezpieczeństwo społeczne.

W wyniku realizacji zadań nakreślonych w dokumencie strategicznym spodziewamy się między innymi, iż:

1. Wzmocni się pozycja rodziny w społeczności lokalnej;
2. Poprawią się warunki rozwoju dzieci i młodzieży;
3. Podniesie się skuteczność w kształceniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
4. Nastąpi poprawa skuteczności oddziaływań profilaktycznych i terapeutycznych wobec osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień, dotkniętych przemocą;
5. Nastąpi wzrost aktywności życiowej i zawodowej osób bezrobotnych, dzięki rozwojowi adekwatnych i zindywidualizowanych form pomocy i wsparcia;
6. Zwiększy się liczba miejsc pracy na lokalnym rynku pracy;
7. Nastąpi poprawa jakości życia osób starszych, poprzez wspieranie ich aktywności

- życiowej, podnoszenie jakości usług opiekuńczych środowiskowych i stacjonarnych oraz rozwój inicjatyw pomocowych;
8. Nastąpi poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych, dzięki wspieraniu ich samodzielności życiowej i zawodowej oraz rozwój form opieki środowiskowej i instytucjonalnej;
 9. Poprawią się warunki organizacyjne i baza materialna instytucji pomocowych;
 10. Wzrośnie jakość i profesjonalizm świadczonych usług działających w obszarze integrującej polityki społecznej.

Osiągnięcie prognozowanych rezultatów będzie możliwe jedynie przy zaangażowaniu wszystkich podmiotów pracujących na rzecz społeczności Powiatu Nowodworskiego. Sprawna realizacja Strategii jest gwarantem skuteczności i efektywności podjętych działań. Konsekwentna, systematyczna i nieprzerwalna współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się nie tylko pomocą społeczną, ale również integracją lokalną mieszkańców Powiatu przyniesie kompleksowe efekty.

Już dziś przyczyniła się nie tylko do pogłębienia wiedzy na temat problemów społecznych występujących na terenie powiatu, ale również wzrostu świadomości społecznej o konieczności wprowadzania zmian i wzmacniania już dokonanych poczynąń dla tworzenia demokratycznego społeczeństwa budowanego w poczuciu bezpiecznego wolnego od zagrożeń i problemów społecznych regionu.

Koordynatorem działań i prac związanych z opracowaniem i monitoringiem „Strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2016-2026” jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Jednak, za kształt i realizację powyższego dokumentu strategicznego odpowiadają wszystkie lokalne podmioty a także partnerzy uczestniczący z zaangażowaniem w rozwój życia mieszkańców Powiatu Nowodworskiego, którzy przedstawili charakterystykę działań podejmowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych.

Autorzy dokumentu składają serdeczne podziękowania za współpracę przy realizacji niniejszego dokumentu strategicznego, informując jednocześnie, iż powyższe materiały przetworzono, zmodyfikowano i wykorzystano na potrzeby niniejszej Strategii.

Do przygotowania sprawozdania z realizacji Strategii przyczyniły się:

1. Fundacja „Wróć” w Jantarze;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krynicy Morskiej;
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Dworze Gdańskim;
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostaszewie;
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stegnie;
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztutowie;
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostaszewie;
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stegnie;
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie;

10. Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim;
11. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krynicy Morskiej;
12. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim;
13. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim;
14. Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
15. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim;
16. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
17. Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim;
18. Stowarzyszenie Dla Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Marzęcinie;
19. Stowarzyszenie Przyjaciół Niepełnosprawnych „Dar” w Jantarze;
20. Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej” w Nowym Dworze Gdańskim;
21. Urząd Miejski w Nowym Dworze Gdańskim;
22. Zespół Szkół Nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim;
23. Zespół Szkół Nr 2 w Nowym Dworze Gdański.

Dokument opracował i przygotował zespół pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim pod kierownictwem Dyrektora –Doroty Betkier.

Spis tabel

Tabela 1 Dane liczbowe dotyczące działalności ZI z terenu powiatu nowodworskiego	8
Tabela 2 Punkty konsultacyjne na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy .	13
Tabela 3 Dostępność pomocy psychologicznej dla mieszkańców terenu powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy w 2018 roku.....	14
Tabela 4 Działalność GKRPA na terenie powiatu nowodworskiego w 2018 roku	16
Tabela 5 Świetlice na terenie powiatu nowodworskiego z podziałem na gminy w 2018 roku	17
Tabela 6 Placówki opieki nad dziećmi do lat 3 w powiecie nowodworskim.....	29
Tabela 7 Typy rodzin zastępczych	31
Tabela 8 Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej	36
Tabela 9 Sposoby promowania rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów do rodzin zastępczych	37
Tabela 10 Sposoby podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych.	39
Tabela 11 Formy wsparcia dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	41
Tabela 12 Formy wsparcia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.	43

Spis rysunków

Rysunek 1 Liczba bezrobotnych w powiatach województwa pomorskiego wg stanu na 31.12.2018 roku.....	25
Rysunek 2 Stopa bezrobocia w powiatach województwa pomorskiego wg stanu na 31.12.2018 roku.....	25